



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (2279) 1993 LAPKRITIS-NOVEMBER 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1.00

Gyvenimo pakartojimas

Kai ateina Vėlinės, vienam vakarui tarsi sustoja gyvenimas. Jo raidą pristabdo ant kapų uždegtos žvakutės, kurių mirgėjime prabyla mirusieji. Susimąstyme gir-dime ne vieną balsą, suprantame ne vieną žodį.

SAVO palikuonims kalba prieš daugelį metų mirę senoliai: pažangos vyksme žmogus šiandien turėtų būti ne tik mokslo ir apšvietos aukštumose, bet ir moralės. Kalba tėvai ir gailisi, kad nebuvo pajėgūs savo vaikams įkvėpti didžiadiavisiškumo, nes natūrali meilė pavirto nereikšminga kasdienybė, kurioje daug kas užmirštama. Graudenasi per daug ankstyvos mirties sulaukęs sūnus, kad neklausė gerų tėvų patarimų, pradėjus jam rinktis klystkelius. Pasigirsta prisipažinimai klydusių ir šūksniai — o, kad galima būtų gyvenimą pakartoti! Sklinda nusistebėjimo žodžiai, kam jam, jau mirusiam, tiek daug gėlių; kodėl atsisveikinimuose jis buvo garbinamas, tarsi nepakeičiamas kitu žmogumi, kokio niekada nebuvo? Iš nepasiekiamų tolumų ataidi Vorkutoje nukankinto ir sušalusio tremtinio balsas: bent pastogę duokit mano ainiams, grįžtantiems laisvon tėvynėn. Šiurpu nubanguoja tiesos žodis pamiškėje, kur kažkas uždegė kritusiam partizanui žvakutę — jokios politinės jėgos neištrins jų vardo iš Lietuvos istorijos, nes ir be paminklų jis įkaltas kiekvieno tėvynę tikrai mylinčio širdin. „Išėkis ramybėje“ — padvelkia bendra malda už tuos, kuriuos sulaukė didžioji permaina, palikusi prisiminimus apie išėjusius ir niekada nebegrįžtančius. Dėl to ir dega šiandien žvakutės, dėl to klausomės mirusiųjų balso ir kasmet neleidžiame užgesti minčiai apie tikrovę už žemiškos kelionės ribų. Nei palaikai, nei pelei neatskleidžia mums visos tiesos — jie teliudija amžiną medžiagų keitimąsi. Tai mažoji tiesa, nepatenkinanti žmogaus dvasinių polėkių.

VĖLINĖS — mirusiųjų prisiminimo, jų pagerbimo, maldų už juos diena. Bet taipgi ir pats geriausias laikas pagalvoti apie gyvenimą. Mėgstama sakyti, kad gyvenimas trumpas. Medicina stengiasi visais būdais jį prailginti. Tam yra skiriamos milžiniškos lėšos. Rezultatai iš tikrųjų pastebimi, ir žmogaus amžiaus vidurkis civilizacijoje kraštuose jau yra peršokęs septynis dešimtmečius. Tuo galima tik pasidžiaugti. Tačiau, kalbant apie gyvenimą, negalima jo matuoti vien tik metų kiekiais. Gyvenimas savo esme yra daug sudėtingesnis. Išgyventų metų skaičiai teparodo tam tikrą laikotarpį, bet nekalba apie patį žmogų, kuriam buvo skirtas tas laikotarpis. Pastarasis vienaip ar kitaip atskleidžia gyvenimo turinį, įteptantį į tuos metų rėmus. O tai ir yra svarbiausia. Kartą vienas senas misijonierius, Afrikoje sunkiose sąlygose apaštalavęs trisdešimt metų, buvo paklaustas, ką darytų, jei galėtų gyvenimą pakartoti? Jis, nė minutės nepagalvojęs, atsakė: tą patį. Tai būdingas įprasminto, turiningo gyvenimo apibrėžimas. Ir jei kas gali šitaip savo prabėgusį gyvenimą įvertinti, tam nebereikia pakartojimo — jam prasišviečia kitokia šviesa ir viliojančios tulos, kurias vieni pavadina nežinomybe, kiti gvajia amžinybe. Užtat ir Vėlinių žvakutė šviesa vieniems gal tik apie mirtį kalba, kitiems — apie gyvenimą, tiesa, nesuvokiama paprastąja išmone, bet tikrą, nes pažadėtą. O giliau pagalvojus, nesunkiai galėtume prieiti išvadą, kad žmogaus egzistencijai motyvuoti neturėtų būti dviejų skirtingų prasmų — jo gimimas ir jo mirtis turi vieną ir tą pačią prasmę. Atrodo, absurdiška būtų gimti tam, kad sunyktum. Žmogaus dvasinis pradas atsiriboja nuo sunykimo, nes tai pagrindinis elementas, jungiantis būtybę su amžinybe. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimų staigmenos parlamente

Kanados parlamento rinkimai spalio 25 d. atnešė kanadiečių daugumos nenumatytus rezultatus. Paskutiniomis rinkiminio vajaus dienomis viešosios nuomonės tyrėjai užregistravo staigų liberalų ir jų vado Jean Chretien'o remėjų skaičiaus padidėjimą. Tačiau vis dar buvo abejojama ar jam pavyks sudaryti liberalų daugumos vyriausybę. Be to, daug kam atrodė, kad antroje vietoje liks progresyvieji konservatoriai, labai reikalingi lojalios opozicijos pareigoms. Esą tada bendroji pastangomis būtų neutralizuotas separatistinis Kvebeko blokas ir jo vadas Lucien Bouchard, atvirai pasisakantis už Kvebeko nepriklausomybę.

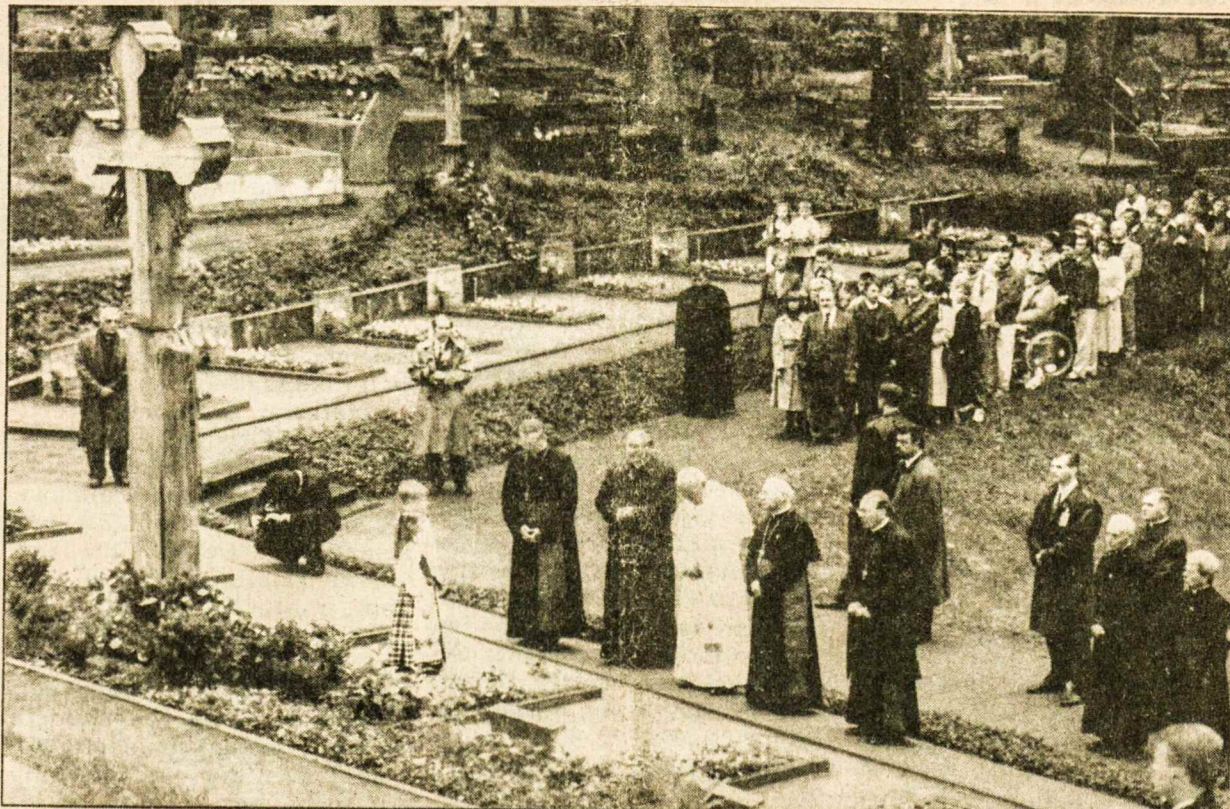
Dabar paaiškėjo, kad kova dėl pagrindinės opozicinės partijos Kanados parlamente vyko tik tarp dviejų naujųjų grupių, dar neturinčių oficialaus partinio pripažinimo. Šios svarbios pozicijos siekė P. Manningo Vakarų Kanadai įsteigta Reformų partija ir L. Bouchardo Kvebeko blokas, kandidatus turėjęs tik šioj prancūziškoj provincijoje. Politinį svorį prarado beveik visiškai iš politikos išstumti konservatoriai su savo naująja vadove Kim Campbell ir prie

liepto galo priartėjusi Audrey McLaughlin bei jos NDP socialistai.

Beveik neįtikėtinus rinkimų rezultatus atskleidžia dar negalutiniai duomenys, paskelbti tuoj po rinkimų. Daugelyje rinkiminių apylinkių tikrinami ir perskaiciuojami balsai dėl jų palyginti mažos persvaros paskelbtiems laimėtojams. Padarytos klaidos, jeigu jų bus rasta, bendro rinkimų vaizdo nepakeis. Triuškinančios pergalės susilaukė J. Chretienas ir jo liberalai, parlamentan grįžtantys su 177 atstovais, surinkusiais 41% visų balsų. Jam yra užtikrinta dauguma vyriausybės.

Toliau rinkimų dalyviai pagal išrinktų atstovų skaičių ir gautus balsus rikiuojasi šia eile: L. Bouchardo Kvebeko blokas — 54 (14%), P. Manningo Reformų partija — 52 (19%), Audrey McLaughlin NDP socialistai — 9 (7%), Kim Campbell konservatoriai — 2 (16%), kitos grupės — 1 (3%).

Konservatorių vadovė Kim Campbell pati pralaimėjo rinkimus Vankuverio centro apylinkėje liberalai Hedy Fry. Parlamentan buvo išrinkti tik du kadaise galingų konservatorių atstovai: ministrės (Nukelta į 9-tą psl.)



ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II Vilniaus Antakalnio kapinėse, lydimas hierarchų, savo malda pagerbia žuvusius už Lietuvos laisvę bei nepriklausomybę. Nuotr. ELTOS

Vakarai mus buvo palikę Stalino globai

Pokalbis su Lietuvos ambasadoriumi Prancūzijoje OSVALDU BALAKAUSKU

— Kaip Lietuva sutiko Popiežių? Kokia, Jūsų nuomone, šio vizito reikšmė nūdienos ir istorijos požiūriu?

— Lietuviai beveik 400 metų ginklu kovojo prieš ginklu nesamą krikščionybę ir jau atšventę Lietuvos krikšto 800 metų sukaktį. Taigi mūsų tautos ir Romos katalikų Bažnyčios santykiai turi vos ne tūkstantmetę istoriją. Popiežiaus Jono-Pauliaus II atvykimas į Lietuvą tą istoriją savotiškai užsklendžia.

Kaip paveikė Lietuvą Šv. Tėvo apsilankymas, — šito neįmanoma dabar įvertinti. Lietuva yra tarytum po sunkios ligos, kai pradeda suvokti, kas esi ir kaip toliau gyvensi. Žinoma, kad šalyje, kur katalikiškoji tradicija buvo stipri, šis įvykis svarbus norintiems ir sugebantiems apsispręsti.

Popiežius buvo sutiktas su pagarbia rimtimi, ir jo asmens žavesys palietė daugelį. Religijos nepaneigė nei mokslas, nei gyvenimas, o ir Bažnyčia yra bene pastoviasias pasaulio institutas. Galbūt šituo paaiškinama šita rimtis ir šita pagarba.

— Ambasados įsteigimo vargai baigėsi. Kokiais rūpesčiais ir problemomis gyvenate dabar?

— Lietuvos ir Prancūzijos santykiai plečiasi: abi šalys turi vis daugiau bendrų reikalų, nes vis daugiau pramonės ir prekybos įmonių, į abi puses vis daugiau vyksta valdžios, verslo, sporto, kultūros žmonių. O ambasada visa tai reiškia vis daugiau darbo. Iš to kyla mūsų problemos, nes personalas adekvačiai nedidėja. Mums ypatingai trūksta atachės kultūrai. Deja, tokia pareigybė kol kas nenumatoma.

Tiesa, atvyko naujas darbuotojas — iš Brazilijos lietuvių kilmės Oktavijas Machado, kurio paskirtis — tvarkyti reikalus, susietus su Ispanija ir Portugalija. Tačiau, jeigu pavyks įkurti bendrą Latvijos ir Lietuvos ambasadų Paryžiuje biurą Madride, tai O. Machado vyks ten.

— Prancūzijoje gyvenate jau keletą metų. Kaip per tą laiką prancūzų sąmonėje keitėsi Lietuvos įvaizdis bei nuomonė apie ją?

— Už laisvę drąsiai kovojančios Lietuvos įvaizdis nėra už-

mirštas. Sykiu pradeda suvokti tiek pačiuose pokomunistiniuose kraštuose, tiek Vakaruose, kokių mastų „realusis socializmas“ nualino žmones moralės ir kultūros požiūriu, kaip psichologiškai skausminga socialinė transformacija, kurios jokių gaūrūmų neįmanoma apeiti. Todėl žmonėms, kure giliau supranta reikišnius, ir valstybėms, kurios daug gali, turėtų rūpėti ne „reputacija“, bet reali pagalba šalims, kurias Vakarai savo laiku lengvabūdiškai paliko Stalino „globai“.

Kas be ko, tiek mūsų tautiečių „sovietišumas“ apskritai, tiek tarkim, skandalinga padėtis Lazdijų mutinėje yra netoleruoti ir dėl to, kad žlugdo valstybės bei tautos orumą, ir dėl to, kad liudija apie nepatenkinamą teisinę kultūros lygį.

— Lietuva dabar ir ateities perspektyvoj...

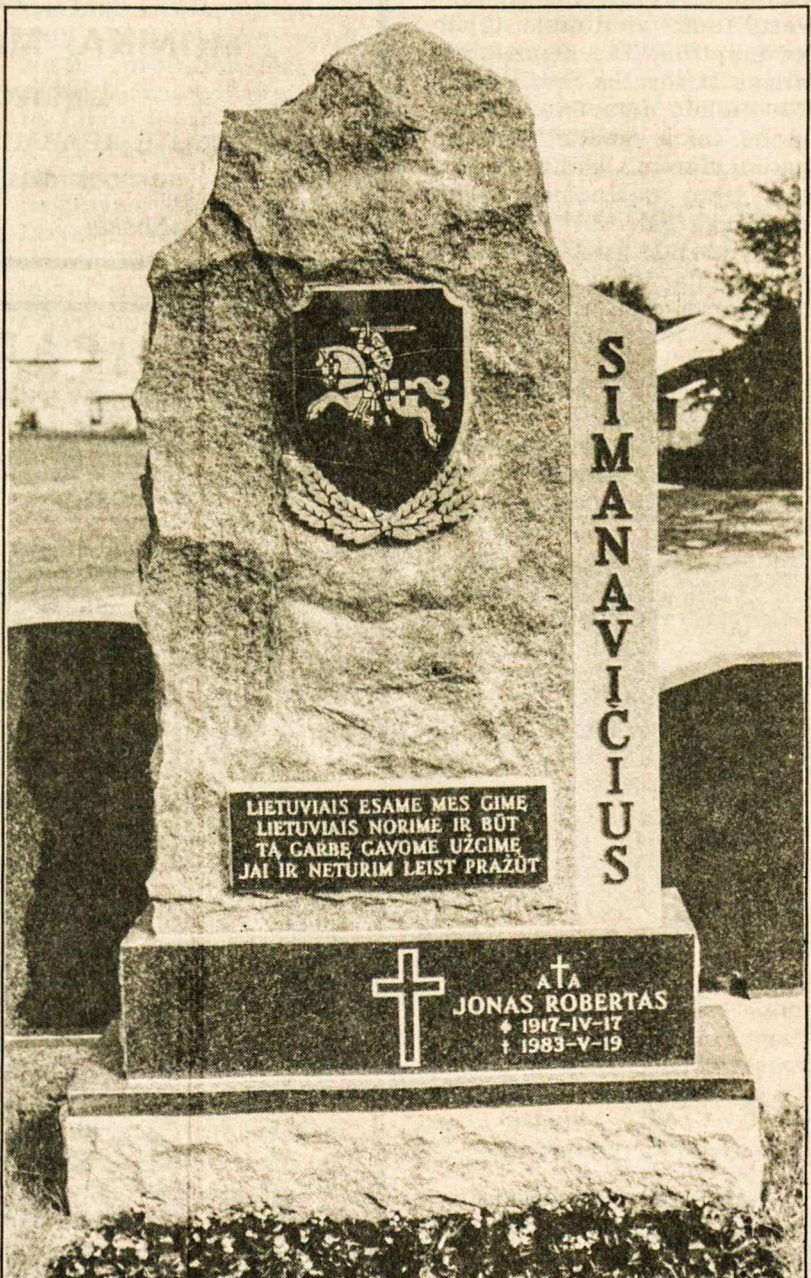
— Visų pirma Lietuvai būtina atstatyti teisės saugos autoritetą ir siekti jos veiksmingumo, nes tik garantuojamos teisės atmosferoje įmanoma ūkio reformos sėkmė.

Formaliai Lietuva yra demokratinė valstybė, bet demokratizmas dar nėra giluminė visuomenės savybė. Žmonės vis dar jos laukia kaip dovanos „iš viršaus“, nesuprasdami, kad jie patys yra pirmasis demokratijos faktorius.

Iš to kyla abejingumas valdininkijos piktnaudžiavimui ir korupcijai, išgaliojantiems mafijiniams santykiams.

Ar galima šitai pagreitinoti? Nebent pasiektų visuomenės ir valdžios santarvės.

— Ačiū už pokalbį.
(Mission Catholique Lithuanienne en France, 1993, Octobre)



Buvusio Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininko a. a. JONO-ROBERTO SIMANAVIČIAUS paminklas lietuvių kapinėse Ontario Mississaugoje. Nuotr. M. Pranevičius

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Rygoje įvyko trijų Baltijos valstybių užsienio reikalų ministerių susitikimas su JAV valstybės sekretorium W. Christopher. Daugiausia kalbėta apie svetimos kariuomenės išvedimą. P. Gylys pabrėžė Lietuvoje susidariusį saugumo vakuumą dėl apsupties iš visų pusių (neišvestos kariuomenės Latvijoje, Estijoje, taip pat jos buvimas Kaliningrado srityje) Lietuvai reikalingas „saugumo skėtis“.

Tarptautinis valiutos fondas ekonomikos reformoms Lietuvoje paskyrė 72 mil. dolerių. Pusę kredito galima bus gauti, jei per 17 mėn. — iki 1995 m. kovo mėn. bus įvykdytos reformos sąlygos (sumažinta infliacija ir t.t.), o kitą pusę tuoj po to.

Respublikos prezidentas priėmė mūsų ambasadorių V. Dambrovą. Tarsi ir dėl tos šalies bendrovių indėlio kuriant, moderninant ir eksploatuojant Lietuvos naftos perdirbimo įmones.

Lietuvos respublikos konstitucijai — metai. Č. Jursėnas: 1991-92 m. AT daug ginčijosi, tačiau parengė konstitucijos projektą. „Patį pirmąjį 1991 m. pradžioje „paskeibė“ LDDP“. V. Landsbergis: „Konstitucija, kurią priėmė Lietuva lygiai prieš metus — didelis žingsnis tame kelyje, kurį nuėjome nuo atgimimo pradžios iki pagrindinio įstatymo patvirtimo. Sąjūdis gali laikyti tai savo politiniu laimėjimu“.

Du nauji ministeriai. Vietoj atsistatydinusio krašto apsaugos ministro A. Butkevičiaus ir socialinės apsaugos ministro T. Medaiskio paskirti: LDDP frakcijos seimo narys užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Linas Antanas Linkevičius (g. 1961 m. inžinierius-elektrikas, vienas iš pirmosios ekspedicijos į Igarką tremtinių palaikams parsivežti organizatorių); nepartinis Laurynas Mindaugas Stankevičius (g. 1935 m. finansininkas, buv. darbo ir socialinio aprūpinimo ministerio pavaduotojas).

Svarstyta seime konstitucijos 47 str. pataisa, leidžianti užsieniečiams įsigyti žemę Lietuvoje, nebuvo priimta.

Šiandien yra kitaip — po penkmečio nuo pirmojo Sąjūdžio suvažiavimo. Dabar jo sesija tilpo miesto savivaldybės salėje, o suvažiavimas netilpo sporto rūmuose. Susirinkusiems sesijos dalyviams paro-

dytas dokumentinis filmas, kuriame Justinas Marcinkevičius, R. Ozolas, V. Landsbergis, K. Prunskienė, A. Brazauskas, V. Petkevičius, B. Genzelis ir kt. buvo kartu, šypsojosi. Tai praeitis. Mintį, kad Sąjūdis įvykdė savo užduotį — pasiekė Lietuvos nepriklausomybę — sesijoje kartojo ne vienas. Judėjimo ateitį turėtų nuspręsti gruodžio 18 d. numatytas sušaukti IV suvažiavimas.

Spalio 28-oji — Simono Daukanto gimimo diena. „Ne dėl mokytojų vyrų (...) bet dėl tų motinų rašiau, kurios geba savo vaikams darbus bočių praboti pasakoti, o be raštų daug kartų apsirinka“, — „viliuos, jog mano taikūs skaitytojai kaip pirmam rašytojui toj kalboj dovanos visus mano apsirinkimus“, — rašė Daukantas 1822 m. „Taikūs skaitytojai“ pirmą istoriką dvejų šimtų metų sukakties proga pagerbė daugeliu renginių. Susirinkę universiteto kieme lyje, pavadintame jo vardu, prie ažuoliuko susikibę 15 val. mintimis jungiasi su visais, tą valandą mąstančiais apie didį žemaitį. Lenkimuose, kur palaidota Simono Daukanto motina, į iškilmės nuvyko Lietuvos prezidentas.

Vilniaus dailės akademija švenčia 200 m. jubiliejų. Iš tikrųjų jos įsteigimą lėmė ne viena, o kelios datos: 1793 m. edukacinės komisijos dekretu universitete buvo įkurta architektūros katedra (vadovas — Laurynas Stuka Gucevičius), 1797 m. — piešimo ir tapybos katedra (vadovas — Pranciškus Smuglevičius), 1803 m. literatūros ir laisvųjų menų fakultetas, 1805 m. — braižybos katedra. Pastarosios katedros įsteigimas baigė Vilniaus meno mokyklos sudarymą. Sukakčiai pagerbti skirta daug renginių; dailininkas P. Repšys sukūrė Dailės akademijos vėliavą.

K. Bobelio šeimos, brolio Jurgio premija — 12 tūkst. JAV dolerių žurnalistui, po kurio pranešimų spaudoje apie nusikalstamumą būtų iškelta baudžiamoji byla, o nusikaltėlis — nuteistas. Ją numatyta teikti birželio 15 d. — Lietuvos okupavimo dieną. Premiją įsteigti paskatino seimo posėdis, kuriame buvo svarstoma nusikalstamumo padėtis, bet „nebuvo pasiūlyta jokių rimtų būdų kovoti su nusikalstamumu“. Opozicijos seniūno A. Kubiliaus nuomonė tokia: „padėtis šioje srityje yra tragiška“.

G. Gustaitė

Šiame numeryje:

Gyvenimo pakartojimas

Palikuonims kalba mirę senoliai

Vakarai mus buvo palikę Stalino globai

Pokalbis su Lietuvos ambasadoriumi Prancūzijoje O. Balakausku

Susimąstymas prie tėviškės šventovės

Žmonių vidus pasikeitęs visoje Lietuvoje

Pagalba Lietuvai apleistoje srityje

Tragiška dantų gydymo būklė

Nauja našlaičių globos sistema

Iš pokalbio su monsinjoru Vytautu Kazlausku

Amerikos lietuvių rūpesčiai

Posėdžiavo JAV lietuvių bendruomenės taryba

Mįslingi pagrėbstai

Žvilgsnis į Lietuvą ilgesnį laiką joje pagyvenus

Kazys Karuža — suaktyvininkas

Visuomenininko ir žurnalisto 85-rių metų sukaktis

Lyriški gyvenimo apmąstymai

Matematiko Č. Masačio poezija „Nuotaikų pėdsakai“

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (905) 275-4672. FAX (905) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrusis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai nušiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Lenkų spauda apie Lietuvą

Vilniaus lenkų universiteto priešai

Toronto lenkų savaitraštis "Głos Polski" š.m. spalio 9 d. laidoje išspausdino pasikalbėjimą su Ukrainoje gyvenančia Lenkijos žyde Dora Kacnelson, kuri 1937 ir 1947 m. gyveno Vilniuje. Tarp kitko ji pasakė: "Lenkijos) Užsienio reikalų ministerija pasiuntė į Vilnių kaip ambasadorių Janą Wi-dackį, kuris buvo (komunistinio) saugumo tarnyboje ir kaip tik jis labiausiai kovoja prieš (lenkišką) Vilniaus universitetą. Aš tai žinau iš pirmų šaltinių, nes turiu kolegų-polonistų, pvz. bendradarbiu su Varšuvos universitetu (...). Konsulu yra Dobiesław Rzemieniecki, kuris dvejus metus buvo pas mus Lvoje ir baisiai kankino lenkus (...). Tai dar nėra visas. Užsienio reikalų ministerija pridaro daug nemalonių. Ponas ministeris Skubiszewski nenori Vilniaus lenkų universiteto, nors jis ten yra būtina reikalingas (...). Jis prisakė J. Widackiui ir D. Rzemienieckiui, kad jie oficialiai painformuotų Lietuvos valdžią, jog lenkų universitetas yra nereikalingas. Dabar Lietuvos valdžia gali VLU-to rektoriui prof. R. Brazuii pasakyti: "Jeigu lenkų ambasada nenori, kodėl jums jo reikia." Toliau D. Kacnelson sako, kad Lietuvos valdžia yra linkusi leisti VLU-tui veikti, bet Skubiszewski žlugdo jį per savo ambasadorius.

Dora Kacnelson daug kur yra teisi. Prezidentas A. Brazauskas VLU-to rektoriui R. Brazuii ir keliems Lietuvos seimo lenkų atstovams pareiškė, kad jis nėra priešinąs šios mokslo institucijos funkcionavimui ("Gazeta" 1993.X.15-17). Taip pat nėra paslaptis, kad dauguma Lenkijos liaudies respublikos diplomatų buvo ne tik komunistinio lenkų saugumo, bet ir Sovietų Sąjungos KGB agentais ("Gazeta" 1993.X.13).

Darbininkai ir "darbiečiai"

Lenkijos savaitraštis "Solidarnosc" š.m. spalio 1 d. laidoje išspausdino pasikalbėjimą su Lietuvos darbininkų sąjungos (LDS) pirmininke Aldona Balsiene. Papasakojusi apie LDS-gos įsistatimą, jos santykius su buv. komunistinėmis profsąjungomis ir sąjūdžiu, ji apibūdino santykius su Brazausko LDDP:

"Aišku, kad jiems artimesnės yra buv. komunistinės sąjungos, artimesnės ideologiš-

kai, labiau ramios ir nuolankios valdžiai. Tai pagaliau yra jų ilgamečiai kolegos. Tačiau mūsų padėtis per tą laiką susepjo pasikeisti. Jau susepjoje išskėsti sparnus, išaugo mūsų organizacijos ir virš to visko išsikovojome labiau demokratiškus darbo įstatymus. Pasikeitė žmonių galvosena. Seniau buvo tik viena partija ir viena profsąjunga, o dabar žmonės mokosi pluralizmo. Deja, Brazausko pergalė pablogino mūsų veiklos sąlygas. Valdiškose deklaracijose jie mus pripažįsta lygiais su buv. komunistinėmis sąjungomis, bet praktiškai nuolat mus persekioja. Jau turėjome 200 teismų bylų dėl mūsų veikėjų pašalinimo iš darbo nepaisant įstatymų ir be LDS sutikimo (...).

Dėl nedarbo žmonės linksta būti nuolankiais. Darbininkai, norintys gauti darbą arba jame išsilaikyti, sutinka su žemesnio atlyginimo sąlyga. Žmonės, kurie dėl ilgamečio darbo stažo užsitarnavo kokių nors privilegijų, dabar turi jų atsisakyti. Žmonių skriaudos dauginasi kiekviename žinyje; nors esu darbininkė, tačiau man ypatingai skauda širdį, kai matau inteligentų skurdą ir nuopuolį. Mokslo institutai ir kultūros židiniai yra uždaromi. Žmonės yra verčiami imti kelių mėnesių neapmokamas atostogas. Bedarbiai gauna labai menkas pašalpas, o aukštų kvalifikacijų žmogus, kai atsiduria gatvėje, yra labiau beginklis negu darbininkas. Anksčiau mūsų inteligentiją sovietai veždavo į Sibirą, o dabar jie yra išmetami tiesiai į gatvę".

Kaip Lietuvoje šildomi butai

"Życie Warszawy" š.m. spalio 7 d. laidoje rašo:

"Spėjama, kad Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose jau antra žiema bus be centrinio šildymo. Respublika neišgales apmokėti užsilikusių sąskaitų už mazuto iš Rusijos pristatymą, o rusai eksportuotojai nenori Lietuvai duoti kreditų. Netgi šalčių dienomis radiatoriai būna drungni (...). Žmonės dažniausiai šildosi butus patys pigiomis dujomis arba naudoja elektrines krosnelės. Pigiausiai yra ant dujinės viryklės padėti skardą, o ant jos kelis sluoksnius plytų. Kai viršutinis sluoksnius plytų bus jau karštas, reikia užgesinti liepsną ir kelias valandas bute bus šilta". J.B.

PADĖKA

1993 m. spalio 9 d. palydėjome į amžino poilsio vietą

AŲA

BRONIŲ GUDINSKĄ.

Dėkojame Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. L. Kemėšiui ir Anapilio parapijos klebonui kun. J. Staškui už atnašautas Mišias, atsisveikinimo pamokslą ir maldas laidotuvių apeigų metu.

Dėkingi – KLB Delhi apylinkės valdybos vicepirm. Juozui Vitui už atsisveikinimo žodžius, chorui už gražias giesmes, J. Girklienei ir jos padėjėjoms už puikius pietus, ponioms už pyragus, karsto nešėjams ir visiems palydėjusiems velionį J. Šv. Jono lietuvių kapinės Anapilyje, Mississaugoje.

Dėkojame visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems užprašiusiems Mišias, paaukojusiems (vairioms lietuviškoms organizacijoms, atsiuntusiems gėles ir išreiškusiems užuojautą raštu bei žodžiu.

Nuoširdus ačiū visiems –

Žmona Ema, sūnūs – Romas ir Jonas

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Pasirašę sutartį

Vilniuje Lietuvos užsienio reikalų ministeris P. Gylis ir Danijos užsienio reikalų ministeris N. H. Petersen pasirašė dvišalę dvigubo apmokėtinimo išvengimo sutartį. Pasak Danijos ministerio, ši sutartis padės Lietuvai įsijungti į Vakarų Europą. Danija, skaičiuojant vienam gyven-tojui, teikianti Baltijos ir Rytų Europos valstybėms didžiausią paramą.

P. Gylis pasirašytą sutartį įvertino kaip priemonę siekiant tikslų, kuris esąs "prekių, kapitalo, informacijos ir žmonių judėjimo laisvė".

Atsakydamas į BNS korespondento klausimą, ar įsijungti į Europą galėtų padėti Lietuvos, Latvijos bei Estijos tarpusavio apsigijungimas, Danijos ministeris pasakė: "Reikia visiems suprasti, kad nėra prieštaravimo tarp regioninio ir platesnio europinio integravimosi". Kaip pavyzdį nurodė Skandinavijos ir Šiaurės šalių tarpusavio santykius ir visų jų įsijungimą į Europą.

Susitiko delegacijų vadovai

Lietuvos derybų su Rusija delegacijos vadovas V. Bulovas trečiadienį, spalio 27, susitiko su Rusijos delegacijos vadovu V. Isakovu ir saugumo ministerio pirmuoju sekretoriumi S. Stepašinu. BNS korespondentui V. Bulovas pasakė, kad jis esąs patenkintas vizitu Maskvoje. Daugiausia dėmesio ketinama skirti klausimams, susijusiems su Kaliningrado sritimi. V. Bulovo susitikime su Rusijos saugumo viceministeriu patirta, kad Maskva nepriestariauja Lietuvos pastangoms stiprinti ryšius su NATO. Tokia Rusijos viceministerio nuomonė V. Bulovo nestebintanti, nes Lietuvos narystė šioje organizacijoje yra ateities klausimas. Be to, svarstant Lietuvos įstojimą į NATO, būtų tikriausiai atsižvelgta į Rusijos nuomonę. V. Bulovas tarėsi ir dėl KGB archyvo grąžinimo Lietuvai. Iki šiol šis reikalas nepaju-dėjo.

Pirmutinė kulka

"Lietuvos aid'o" redakcijos skiltyje spalio 14 d. laidoje rašoma:

"Nors principinis spaudos vaidmuo yra neginčytinas, visą laiką būna ja nepatenkin-tų, ir ne tik nusikaltimų sferoje. Skirtingos politikos kryptys, kultūros tendencijos, socialinių sluoksnių interesai nori būti spaudos remiami, ir visada prasideda nuomonių kova, kai paskelbiamas priešinąs požiūris, nepatogūs argumentai arba sukludoma vesti tautą vienintele teisinga kryptimi. Tas nepasitenkinimas natūralus, bet spauda čia niekuo dėta: kokia visuomenė, tokia spauda – naudinga jau vien tuo, kad paskelbia, kas liktų nežinoma. Savaip naudinga gali būti net ir antivalstybiška, antvisuomeninė spauda, jeigu ji nėra vien dezinformacijos ar melo kratinys: iš jos galime pamatyti šiaip jau ne visada pastebimus pavojus ir pozityviosios srovės sipnybes.

Pirmutinė kulka, pasiekusi atkurtosios Lietuvos spaudą, deja, nėra pirmutinis jos vargas. Piliiečiai ir politikai, keistai supratę orumą ir žodžio laisvę, jau seniai įsigudrino taisyti laikraščius po teismus dėl tokių dalykų, už kuriuos turėtų pelnytį tikrai garbę patys susimokėti teismo išlaidas. Pavyzdžiui, jei žurnalistas parašo, kad pusantrų metų nelegaliai veikusi UAB (ir nemokėjusi mokesčių) iregistruota prieš šešias savaites; o ne prieš du mėnesius, firma reikalauja kompensacijos už įžeidimą, ir teismas ją priteisia... Teisėtvara ir teisėsąuga nenori matyti spaudos teikiamos informacijos esmės ir tenkinasi formalių smulkmenų nagrinėjimu. Efektyvus visuomenės apsaugos įrankis per teisėtvarkos ma-lonę pavirsta popiergaliu."

Žodžiai skiriasi nuo darbų

"Lietuvos ryte" spalio 19 d. rašoma:

"Kai pirmasis šalies žurnalistas žuvo nuo samdytų žudikų paleistų kulų, Presiden-

tas ir kiti šalies vadovai išsakė daug skambių frazių apie tai, kad mafija peržengė paskutinę ribą, kartu su žuvusiojo artimaisiais jie užjautė ir Žurnalistų sąjungą. Tačiau žodžiai ir ši kartą skiriasi nuo darbų.

Taip, dėl akių keletą naktų buvo daromos kratos, suimtas (ir paleistas) vienas bosas, nors Prevencinio sulaukymo įstatymas leistų kalėjime laikyti visą mafijos viršūnelę. Valdžia pati visai naikina spaudą.

Prieš kurį laiką valstybinis monopolistas Lietuvos paštas dar kartą be jokio ekonominio pagrindimo nusprendė padidinti prenumeratoro pristatymo kainas. Šalyje veikia toks Spaudos įstatymas, kad kiekvienas niekšas lengvai laimi teismo procesą prieš laikraštį, ir tai užkems burną geriau negu žudiko kulka. Šiuo metu valdžia rengia Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą, galiosiantį ir laikraščiams. Lietuva taps vienintele Europos valstybe, kurioje bus įvestas akcizais informacijai! Rafinuotų valdžios priemonių dėka laikraščiai atsidurs ties bankroto slenksčiu, ir mafijai, kuri su pinigų pagalba jau kontroliuoja vykdumą į teisinę valdžią, beliks perimti paskutinį demokratijos garantą – spaudą."

Tarptautiniame suvažiavime

Lietuvių katalikų religinės šalpos pranešimu, rugsėjo 15-19 d.d. Sicilijoje vyko Tarptautinės katalikiškos spaudos sąjungos Europos regioninis suvažiavimas, kuriame, pagelbstint lietuvių katalikų šalpai, dalyvavo ir Lietuvos katalikiškos spaudos bendradarbiai Valentina Zinkevičienė ir Egidijus Vareikis.

Suvažiavime svarstyta tema "Katalikai žurnalistai naujoje Europoje". Ypatingas dėmesys buvo skirtas katalikiškos spaudos problemoms pokomunistinėje Rytų ir Vidurio Europoje. Europos regiono katalikiškos spaudos sąjungos pirm.

kun. dr. Laszlo Lukacs taip apibūdino suvažiavimą: "Prieš trejus metus manėme, kad komunistinėse šalyse vien ateistinė sistema trukdė Bažnyčios klestėjimui. Dabar suprantame, kad negalime tikėtis nuostabaus Bažnyčios atgimimo tikrai todėl, kad jai suteikta teisė laisvai veikti nepriklausomose valstybėse. Kokie šios dienos katalikų žurnalistų uždaviniai ir tikslai naujoje Europoje? Mūsų suvažiavime Sirakūzijoje ieškosime atsakymų į šį klausimą".

Suvažiavime dalyvavo atstovai iš daugelio Europos kraštų. Pranešimuose ir darbo grupėse svarstytos šios temos: K. Bendrijos ir katalikiškos spaudos žurnalistų rengimas, jų darbo tobulinimo problemos ir perspektyvos, katalikų moky-mo centrų Europoje, katalikų žurnalistų etikos ir laisvės klausimai bei katalikų ir nekatalikų sambūvio problemos.

Lietuviai žurnalistai įvertino savo dalyvavimą suvažiavime ir pateikė spaudai savo išpuždius. "Naujojo dienovišdžio" bendradarbė V. Zinkevičienė rašo: "Dėkoju Jums (Lietuvių katalikų religinei šalpai) ir Dievo apvaizdai už šią kelionę. Iš jos aš parsivežiau devizą: 'žurnalistas turi būti katalikas savo dvasia' ir perspėjimą visiems pokomunistinėms visuomenės žmonėms: 'Komunizmas dar yra daugelio mūsų viduje!'

100 dienų prezidentavimo

Latvijos prezidentas Gun-tis Ulmanis susitiko su žurnalistais ir įvertino savo 100 dienų prezidentavimo laikotarpį. Reikšmingiausias pasiekimas – įsteigimas Latvijos prezidento institucijos. Jis taipogi paminėjo savo kelionę į Niujorką, kur kalbėjo Jungtinėse Tautose, susitiko su Latvijos ir kitų kraštų ambasadoriais. Jo pastangos sustiprinusios Baltijos kraštų kooperavimą, taip pat minėjo savo kelionę po visą Latviją, aktyviai reiš-kėsi santykių veikloje su Rusija.

Nepadaryta pažangos

Latvijos dienraščio "Die-na" skelbimu, spalio 20 d. pasibaigė dviejų dienų pasitarimai tarp Latvijos ir Rusijos delegacijų be aiškių rezultatų. Jokių nutarimų nepasiekta. Susitarta, kad ekspertai ir toliau tyrinės transporto ir sienų klausimus. Kitas delegacijų susitikimas numatytas lapkričio 15-17 d.d. Jurlaloje.

Latvijos delegacijos vadovas M. Virsis pažymėjo, kad Rusijos delegacija mėgino išvengti pagrindinio klausimo – kariuomenės išvedimo datos nustatymo, taipogi delegacija pakeitė savo nuomonę jau anksčiau sutartais klausimais.

Rusijos gynybos ministeris P. Gračiovas spaudos konferencijoje spalio 19 d. Helsinkyje pareiškė, kad Rusijos kariuomenės išvedimas iš Estijos ir Latvijos priklausys nuo to, kaip šių kraštų valdžios elgis su rusiškai kalbančia mažuma.

Vykstanti spekuliacija

BNS pranešimu, Estijos patariamiosios tarybos 12-kos politikų nuomone, privatizuojant įmones, vyksta didelė spekuliacija. Opozicijos politikai tvirtina, kad įmonės parduodamos tiems, kurių pinigų šaltiniai nėra aiškūs.

Dvylika politikų mano: "Ant svarstyklių lėkštės numestas vyresniosios ir vidurinio-sios kartos sukeltas turtas. Pagrindinė mūsų ekonomikos dalis atitenka užsieniečiams. Vyksta procesas, kai parduodama arba jau parduota tautos nuosavybė ir neaišku, į kokių žmonių ar organizacijų rankas ji patenka. Nuosavybės perėjimas asmenų ir bendrovių, nekeliančių pasitikėjimo, žinioni kelia grėsmę Estijos ekonomikos vystymuisi ir nepriklausomybei".

Patariamoji taryba mano, kad pirmenybę derėtų suteikti Estijos bendrovėms. Svarbu esą išsiaiškinti pirklėjų kilmę, iš kur atsiranda mokėjimo kapitalas. Visa tai turėtų patikrinti kontrolieriai.

Gali tarnauti Estijos kariuomenėje

JAV kongreso nario Richard J. Durbin paskelbimu, Valstybės departamento sekreto-

rius W. Christopher sutiko, kad Aleksander Einzeln, pensijon išėjęs JAV kariuomenės pulkininkas, gali tarnauti Estijos kariuomenėje.

Š.m. rugpjūčio mėn. R. Durbin buvo pasiuntęs laišką sekretoriui. Christopher, pažymėdamas, kad A. Einzeln gimė Estijoje ir į JAV atvyko mažas vaikas, gelbėdamasis sovietų kariuomenės invazijos. Jis pasižymėjo Korėjos kare. Sutiko būti Estijos kariuomenės vadu, norėdamas padėti savo gimtajame krašte sukurti kariuomenę. Pulkininko Einzeln kariuomenės pensija buvo nutraukta, galėjo būti atimta ir JAV pilietybė. Dabar tikimasi, kad pulkininkui bus sugrąžinta pensija.

Žurnalas anglų kalba

ELTOS pranešimu, artimiausiomis dienomis skaitytojus pasieks pirmasis žurnalas "Lithuania in the World" ("Lietuva pasaulyje) numeris. Jis skirtas užsieniečiams. Supažindins su Lietuvos ekonomika, verslu, finansais ir kultūra. Išeis kas du mėnesius. Žurnalą įsteigė laikraštininkas Stasys Kašauskas ir Akcinio inovacinio banko vicepirmininkas Valdemaras Katkus kartu su bendrove "Lietuvos avialinijos". Žurnalo tiražas – 25,000 egzempliorių. Didžioji tiražo dalis nemokamai bus išdalinama Lietuvos lėktuvais skrendantiems keleiviams.

Kitų metų biudžetas

ELTos pranešimu, Lietuvos seime svarstomas biudžetas 1994 metams, didesnis 3.8 milijardo litų – 58% negu šiais metais. Spaudos konferencijoje, spalio 28 d. ministeris pirm. A. Šleževičius informavo, kad pagrindinės išlaidos tenka žemės ūkiui, socialinei ir sveikatos apsaugai. Didelė biudžeto dalis – apie 230 mil. litų skiriama šildymo išlaidoms, melioracijai skiriamą apie 80 mil. litų.

Sudarant biudžetą, daug dėmesio susilauks mokesčių politika. Tikimasi surinkti daugiau lėšų, kai įsigalios Pridėtinės vertės įstatymas, sutvarkyti mokesčiai už prekybą alkoholiu ir tabako gaminiais, kompiuteriais sutvarkyta mokesčių rinkimo sistema. J. Andr.

AŲA STASIUI ŠVILPAI, sn., mirus,

kolegas "Pašvaistės" choristus dukrą DANUTĘ ir jos vyrą PETER, sūnus – ALGIMANTĄ ir STASĮ, choristes jų žmonas OLGA ir VANDĄ bei jų šeimas, gimines, žemiško išsiskyrimo liūdesy užjaučia –

Londono choro "Pašvaistė" nariai

SIBIRE IŠKENTĖJUSIAI

AŲA MONIKAI MATUKONIENEI

Lietuvoje mirus,

seserį ONUTĘ KRASAUSKIENĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

R. VI. Stabačinskai

P. B. Sapliai

PADĖKA

Primk mane kaip lengvą smiltį
Gimtoji žemė, savo vaiką

Aš noriu baltu berželiu pakilti,
Šaknim įaugti ir niekur neišeiti.
Z. Stokaitė, Lietuva

Staiga ir netikėtai 1993 m. rugpjūčio 22 d. Lietuvoje, Utenoje, šventinant partizanų kapus, savo žemėje, širdies smūgio ištiktas sukrito ir nebepakilo mano brangus vyras

a.a. ALEKSANDRAS ŽEMAITIS,

statytojas Marijos Kankinių Karalienės Aukštaitijos krašto rezistentų atminimui koplyčios-memorialo Utenoje.

Reiškiu gilią padėką Panevėžio vyskupui Juozui Preikšui, atvykusiam du kartu aukoti Mišias. Dėkoju Panevėžio vyskupijos kunigams, gausiai dalyvavusiems laidotuvėse. Dėkoju Kauno tremtinių Laisvės kovų ansambliai su jo vadovu Antanu Podleckiu, giedojusiems laisvės kovų giesmes. Dėkoju visoms Utenos visuomeninėms organizacijoms, rajono savivaldybei ir visiems, kurie tiek daug prisidėjo ir užjautė mane toje mano skausmo valandoje. Dėkoju visiems už gausias užuojautas ir gėles, siųstas Lietuvon ir Amerikoje.

Gili asmeniška padėka Utenos Kristaus Dangų Žengimo šventovės klebonui dekanui kun. Petriui Adomoniui, Angelei Vilčauškienei, Viganđui Jučiui, Aldonai Grigoravičienei ir visiems, kurie dalinosi su manimi visais laidotuvių rūpesčiais. Jų rūpesčių buvo išmūryta krypta koplyčioje ir ten palaidotas a.a. Aleksandras, atsigulęs amžinam poilsiui karnely su savo broliu Jonu Žemaičiu partizanų-Maumedžiu, žuvusiu 1948 m., ir kitais Aukštaitijos kovotojais kankiniais. Tebūna jiems visiems lengva Lietuvos žemėlė.

JAV

Liūdinti žmona dr. Marija Žemaitienė,

AŲA BRANGIAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

JUOZUI ARCIMAVIČIUI ir žmonai reiškiami nuoširdžiai užuojautą –

A. Gaidelienė

S. V. Radzevičiai

AŲA BRONEI BOLMANTIENEI

Lietuvoje mirus,

nuoširdžiai užjaučiame seserį

ALDONĄ SIMINKEVIČIENĘ bei kartu liūdime –

P. B. Sapliai

L. A. Sapliai

A. Saplys

R. S. Sapliai

AŲA BRONEI BOLMANTIENEI

Lietuvoje mirus,

liūdesio valandoje jos seseriai ALDONAI SIMINKEVIČIENEI ir šeimai reiškiami gilią užuojautą –

G. Budreckienė

E. J. Butkai

B. Končienė

V. R. Stabačinskai

MYLIMAI MAMYTEI

AŲA

VIKTORIJAI GELAŽNIKIENEI

Anglijoje mirus,

dukras – EUGENIJĄ BALEIŠIENĘ, BRIGITĄ, sūnų HARĮ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

R. VI. Stabačinskai

Al. Saplys

B. Končienė

J. E. Butkai

G. Budreckienė

P. B. Sapliai

M. Lietuvninkienė



Paminklas Panevėžio katedros šventoriuje a.a. kun. ALFONSO LIPNIŪNUI, Stutthof'o kalinių ir kankinių, kuris buvo palaidotas Lenkijos Pucke ir perlaidotas Panevėžyje



Paminklas prie Panevėžio katedros popiežiaus JONO PAULIAUS II apsilankymui Lietuvoje 1993 m. atminti

Susimąstymas prie tėviškės šventovės

Šventovės vidus per 50 metų nepasikeitęs, bet žmonių vidus labai pasikeitęs visoje Lietuvoje • Drumstame vandenyje sėkmingai žvejoja sektos

HENRIKAS KUDREIKIS

„Naujojo dienovidžio“ redaktorė Aldona Žemaitytė, aprašydama žurnale „Į laisvę“ Fronto bičiulių studijas Druskininkuose, pamini, kad į kasdienines pamaldas lankėsi tik svečiai iš Amerikos ir pora „atsilikėlių“ iš Lietuvos. Aprašymas maždaug atitinka dabartinės Lietuvos inteligentijos religines nuotakas. Įsteigus „Sąjūdį“, būriai buvusių komunistų pareigūnų užplūdo šventoves. Po poros metų, pradėjus pūsti naujiems vėjams, šventovės jiems tapo nereikalingos.

Tėviškės šventovė

Šiandien, lygiai po 50 metų, stoviu prie savo tėviškės parapijos šventovės, rymančios tarp ąžuolų ir liepų. Karo apdraskytas jau taisomas aukštas bokštas žemaičių lygumoje stiebiasi į dangų, jausdamas nerimo ir kartu šventiško srovę. Po audringos jaunystės, savo gyvenimo rudenyje, lyg sūnus palaidūnas, įžengiu vidun pro aukštas duris. Šventovės vidus – altoriai, statulos beveik nepasikeitė. Kairėje pusėje – moterys, dešinėje – vyrai. Abiejose pusėse po keletą jaunuolių, keletas mažų vaikų moterų pusėje. Jaučiamas žmonių rimtumas ir pamaldumas. Pamokslas neilgas. Nemažas vyrų ir moterų būrys priėjo prie Dievo stalo. Maldas kalba visi, vietoj rankos padavimo viens kitam palenkia galvas. Išėjus iš pamaldų suskaičiau 69. Tai buvo 11 v. Mišios – votvya. Į Sumą susirenka gerokai daugiau. Yra ir vakarinės pamaldos.

Susipažįstu su Juodaičių parapijos klebonu kun. Liudviku Semaška, kuris, kaip sužinojau, yra mano gimnazijos – Raseinių – jaunesnis mokslo draugas. Kunigystės įšventinimo dieną KGB suimtas ir išvežtas Sibiran. Pokalbio metu aptarėm parapijos rūpesčius. Jis patvirtino žinomą faktą, kad bolševikinės auklėjimas ir komjaunimo organizacija labai sužalojo vidurinę ir jaunąją kartas. Šiandien į pamaldas ateina daugiausia buvusių tremtinių vaikai. Iš šiųmetinių Juodaičių parapijos devynių abiturientų tik dvi mergaitės ateina į pamaldas.

Gėrėdamasis Sintautų šventovės atstatytais aukštais bokštais, sutikau kleboną prel. Maskeliūną. Pokalbio metu jis patvirtino tuos pačius liūdnes faktus apie Lietuvos jaunimą. Ariogalos klebonas kun. Kazlauskas sakė tą patį.

Pamaldose kitur

Belankydamas Lietuvos šventoves ir dalyvaudamas pamaldose, stebėjau maldininkų kilmingą ir šventišką laikyseną. Komunią priima tik tie, kurie tik ką neseniai atliko išpažintį. Vilniaus katedroje nustebeu pamatęs eiles jaunų vyrų ir merginų beklūpant prie Šv. Kazimiero ir kitų altorių. Žinoma, daug daugiau suaugusiųjų. Gėrėjaui tremtinių chorais, kurių giedojimas beveik nežemiškas. Pamokslai, klasikinio stiliaus altoriai, statulos, viskas skirtinga.

Aš 30 metų gyvenu JAV-se toliau nuo lietuviškų centrų. Buvau priverstas kas sekmdienį klausyti trečdalį pamokslų, skirtų juodaodžių sporto žvaigždžių garbei. Jaučiu šiandien atsidūręs naujoje religinėje dimensijoje, kurios tiek daug metų ieškojau.

Bijo vakariečių

Turedamas progą kalbėtis su Lietuvos dvasiškiais ir vienu kitu kataliku inteligentu, daug sužinojau apie įvairių religinių sektų ir kultų masinę imigraciją į mūsų žemę. Mažai katalikiškai ar tik ateistiškai auklėtas Lietuvos jaunimas lengvai patenka į jų tinklus, ypač kad visos sektos pasirodo su maišais dolerių ir pažada kėlonas ar mokslą užsienyje. Mornonai jau turi didelį būrį lietuvių Salt Lake mieste ir Utah valstijoje.

Lietuvos katalikų vadai tačiau daugiau bijo iš Vakarų pasirodančių nukatalikėjusių ir fanatišku liberalizmu ir marksizmu užsikrėtusių katalikų. Atrodo, kad Lietuvos katalikai geriau už mus informuoti apie avangardinį grupių teologiją, kaip pvz. apie domininkoną Fox, liberalizmo pranašą Boeske-Levitian ir eilę kitų. Bijoma katalikų, baigusių Amerikos katalikų universitetus, kurie tik vardu katalikiški. Pagal 1993 m. rugsėjo 24 d. „US World News“,

Panevėžio žymūnai ir paminklai

1993 m. rugsėjo 12 d. savo kunigystės 60 metų sukaktį prel. Vytautas Balčiūnas atšventė Panevėžio katedroje. Mat čia ji prieš 60 metų vysk. K. Paltarokas įšventino kunigū.

Iškilnėse dalyvavo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, prel. Algimantas Bartkus ir prel. Kazimieras Dobrovolskis iš Romos, kun. Donaldas Petrakis, MIC, ir kun. Adolfas Klimauskas iš Amerikos. Pamokslą pasakė katedros klebonas mons. Juozapas Antanavičius. Daug jaudinančių akimirų pergyveno iškilnių dalyviai.

Po šv. Mišių sukaktuvininkas aplankė vysk. K. Paltaroką kapą. Vėl kaip prieš keletus metus perlaidojant a.a. kun. A. Lipniūną, Lietuvos ir išeivijos dvasiškai bei didele minia žmonių susirinko prie a.a. kun. Alfonso Lipniūno ka-

po. Buvo pašventintas paminklas, kurio pastatymu pasirūpino mons. J. Antanavičius. Aukomis parėmė parapijiečiai, kun. A. Lipniūno sesuo su dukra bei sūnumi. Didžiausia dalis lėšų – iš asmeninių dovanų, prieš keletus metus gautų Kanadoje, Toronte, Anapilio ir Londono lietuvių parapijose – mons. J. Antanavičiaus. Nuo pat kelionės parvežti kun. A. Lipniūno palaikus iš Lenkijos iki paminklo pastatymo rėmė aukomis panevėžietis iš Australijos Gediminas Patupis. Su didžiausiu dėkingumu jis atsimena visus mielus aukotojus.

Priešais katedrą pastatytas koplytstulpis Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II apsilankymui Lietuvoje atminti. Autorius – V. Ulevičius. Tai turbūt vienintelis toks paminklas Lietuvoje. Tą pačią dieną ir jis buvo pašventintas. Kor.

Pagalba Lietuvai apleistoje srityje

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Kai 1992 m. vasarą Lietuvoje lankėsi lietuvių kilmės amerikietis Judy Martin, ji ne tik aplankė savo protėvių žemę, bet ir susipažino su tragiška dantų gydymo būkle Lietuvoje. Kaip profesionalė burnos ertmės higienistė, ji susidomėjo dantų gydymo sąlygomis Lietuvoje. „Darbas Lietuvos dantų gydymo (dabar „stomatologijos“) kabinetuose yra tarsi lankymasis muziejuje, nes visa aparatūra, instrumentai ir pati gydymo sistema bent 50 metų atsilikusi. Taip pat nėra žinomas toks dalykas, kaip apsaugojimas dantų nuo gedimo (preventive medicine)“.

Sugrįžus į namus Kansas City, ji pasiryžo ką nors daryti, kad būtų pagerintas Lietuvos dantų gydymas. Patyrusi, kad Čikagoje veikia Amerikos dantų gydytojų sąjunga pagalbėti Lietuvai (ADAAL), ji susisie-kė su jos pirmininku dr. Leonidu Ragu ir 1993 m. pavasarį savo pasiryžimą įgyvendino. Ji dalyvavo kaip paskaitinin-kė Lietuvos stomatologų kongrese ir praleido dvi savaites Kauno stomatologijos poliklinikoje, demonstruodama dantų gydymo techniką ir metodus.

Iš dr. Leonido Rago sužinojau, kad Amerikos odontologų pagelbėti Lietuvai sąjunga (American Dental Association for Assistance to Lithuania – ADAAL) įsteigta 1991 m. tuoj po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Po įtemptų pastangų organizatoriams pavyko į talką įtraukti tokias mokslo institucijas, kaip Lojolos universiteto odontologijos mokyklą ir Ohio valstybinio universiteto odontologijos kolegiją, eilę profesorių ir įtakingų odontologų, pasiryžusių paruošti programą Lietuvos dantų gydymo lygiui kelti. Pavyko suorganizuoti profesionalus, kurie savanoriškai pakaitomis dirbtų Lietuvoje, o Sąjunga parūpintų reikiamą aparatūrą ir instrumentus. Su konkrečiu pasiūlymu buvo kreiptasi į Lietuvos respublikos sveikatos ministeriją, kuri tam projektui su entuziazmu pritarė. Praėjusių metų rugpjūčio mėnesį taip pat buvo gautas padėkos laiškas iš tuometinio Aukščiausios tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio, kuris pareiškė, kad Lietuvos vyriausybė ir piliečiai kviečia Sąjungą atvykti į Lietuvą,

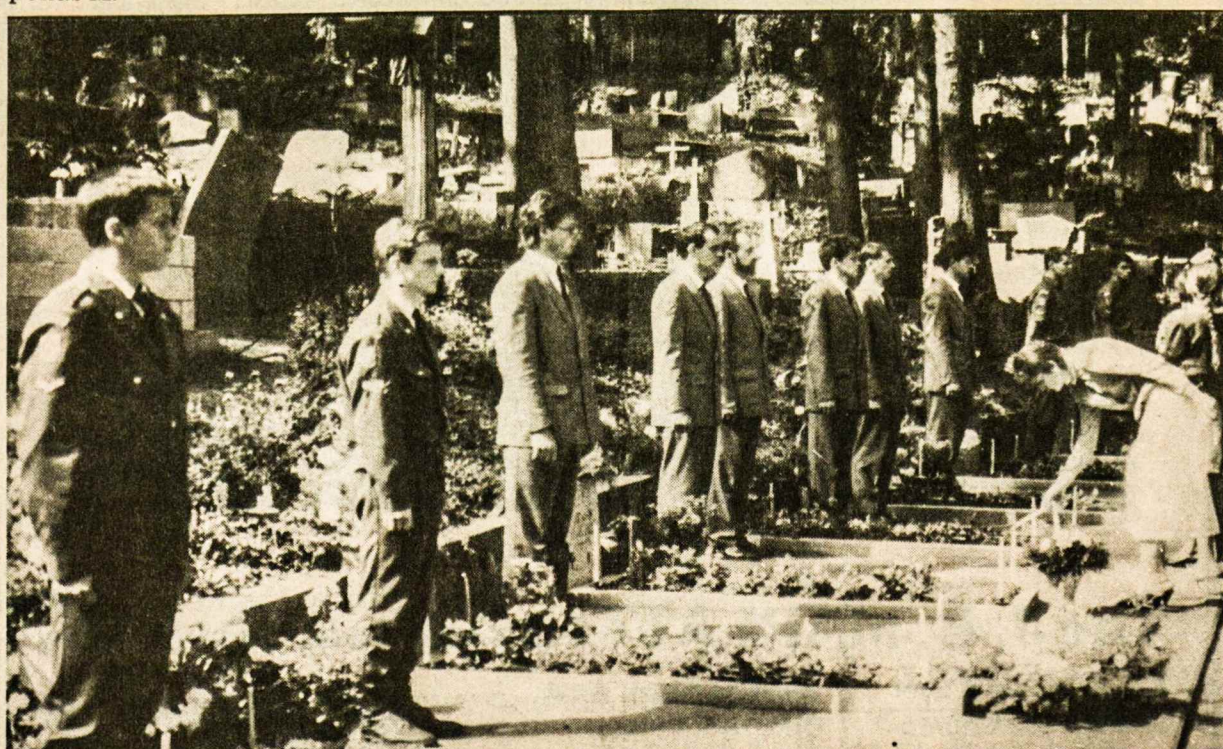
joje įsteigti modernias stomatologines klinikas bei savo patirtimi talkinti gyventojų dantų sveikatingumo kėlimui.

Tačiau sunkiau buvo suėjęs kontaktą su Kauno medicinos akademija, iš kurios stomatologijos fakulteto dekanas gautas keistokas atsakymas, reikalaujantis pakeisti anksčiau sutartą veiklos metodą: vietoj konkrečios klinikos, kurioje būtų gydomi pacientai, jis siūlo Kauno medicinos akademijos „bazėje“ steigti „stomatologijos mokslo pažangos centrą“, kuriame bus apsiribojama paskaitomis. Dr. Ragas į tą laišką atsakė, kad Sąjunga neatsisakysianti prisidėti ir prie „pažangos centro“, tačiau savo pagrindinio uždavinio neatsisakysianti. Jis pakartotinai tvirtino, kad ADAAL veikla remia lietuvių visuomenę, Amerikos stomatologai, įvairių sričių specialistai ir organizacijos, o Sąjungos pagrindinis tikslas yra padėti Lietuvos žmogui, kuris per ilgus dešimtmečius negalėjo pasinaudoti modernios stomatologijos patarnavimais, kuriuos jam suteiks ADAAL klinika.

Iki šiol buvo daromos rinkliavos Lietuvos našlaičiams globoti, siūsti knygomis, vaisiams ir drabužiams, bet mažai tesirūpinta tokiu gyvybiškai svarbiu žmogaus sveikatos elementu, kaip dantimis, nuo kurių būklės priklauso ir visas organizmas. Ne paslaptis, kad iš Lietuvos atvykusių svečių dantys yra apgailėtinoje būklėje, tai ir mūsų dantų gydytojų patarnavimas jiems atrodo nuostabus. Laikas susidomėti ta apleista medicinos pagalbos sritimi, jos darbuotojus remti ir skatinti. Kas norėtų gauti daugiau informacijos ar prisidėti auka bei talka, prašomi kreiptis į dr. Leonidą Ragą: 421 W. Irving Park Rd., Itasca, IL, 60143, USA, arba telefonu 708-773-9166, fax 708-529-0955.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais



VILNIAUS ANTAKALNIO KAPINĖS. Muitininkų ir pasieniečių garbės sargyba prie Medininkų pasienio poste žuvusiųjų kapų



NAUJAI PASTATYTA Kaišiadorių vyskupijos Ryliškių šventovė, pašventinta vyskupo J. Matuliečio 1993.VIII.29. Senoji šventovė buvo be dievių sunaikinta sovietmečiu

Nauja našlaičių globos sistema

Iš Aldonos Kibirkštinės pokalbio Kaune su monsinjoru VYTAUTU KAZLAUSKU

Pagalbos fondas „Vaiko tėviškės namai“, pasak monsinjoro, siūlo Lietuvai visai naują našlaičių globos sistemą. Našlaičiui reikia duoti tai, ko jis yra netekęs: motiną, brolius ir sesutes, žodžiu, tėviškės namus...

— Netoli Marijampolės pradėti statyti tokie namai ir bus tai, apie ką svajojate?

— Mano gimtinėje, Avikily kaime, iškilis penkiolika šeimyninių namų, darželis, 5-6 administraciniai nameliai, salė, bus įrengtas stadionas. Statyba jau pradėta, bet daugelis darbų „stringa“, be to, kainos kyla taip sparčiai. Sukūrė Pagalbos fondą, kreipiamės į viso pasaulio lietuvius, kad sušelpų lėšomis, padėtų įgyvendinti mūsų sumanymą. Kvietimas daugelio tautiečių širdyse surado atgarsį. Mūsų fondui aukojo „Lietuvos dukterų“ organizacija Čikagoje, Los Angeles, lėšų atsiuntė Australijos Sidnėjaus „Caritas“, JAV gyvenantys mūsų tautiečiai Vuzilija ir Emilijus Skinkiai, Vizgirdai ir daugelis kitų. Ir Lietuvoje atsirado keli rėmėjai, kurie mielai sutiko mus paremti. Valstybinė įmonė „Banga“ žada išlaikyti vieną šeimą, o bendra Lietuvos/Vokietijos firma „Okto-Piligrimas“ kas mėnesį į mūsų sąskaitą perveda po 250 lt. Labai norėtume, kad atsirastų daugiau turtingų firmų ar įmonių, galinčių mus paremti ir prisidėti prie šio kilnaus tikslo įgyvendinimo.

Avikiluose jau pradėti statyti aštuoni namai, iki ateinančios vasaros žadama įsikurti. Kai bus įrengtas visas kaime, jame apsigyvens apie 120 vaikų. Monsinjoras Vytautas Kazlauskas papasakojo, jog ir Kaune numatoma įkurti socialinę centrą. Aukštuosiuose Kaniukuose miesto valdyba jau yra paskyrusi 3 ha sklypą, čia galvojama pastatyti 12 namų našlaičių šeimoms. Siūlo ma kartą globoti ir senelius – ten pat jiems paskirti namus, kuriuose galėtų gyventi 20-30 senelių.

— Tačiau ir čia mūsų didžiausias rūpestis – pinigai, – sako monsinjoras. – Šiam centrui įkurti reikia maždaug pusės mln. JAV dolerių. Taigi Pagalbos fondas „Vaiko tėviškės namai“ dabar užsiėmęs jų paieška. Pirmiausia bus mėginama surasti tarptautinę arba užsienio organizaciją, kuri panašiai kaip „SOS Kinderdorf International“ sutiktų finansuoti šį projektą. Tam galimybės labai ribotos. Dėl to su didele viltimi kreipiamės į užsienio lietuvių organizacijas, į verslininkus, kitus pasiturinčius žmones, kurie savo santaupomis padėtų realizuoti šį projektą. Ieškom ir Garbės narių, kurie būtų tų kaimų Garbės piliečiai ir Garbės šeiminkai, čia galėtų būti įamžintas jų vardas.

— Jums, gerbiamas Monsinjore, teko garbė Lietuvoje įkurti ir tarptautinės Vaikų kaimų organizacijos „SOS Kinderdorf International“ skyrių...

— Šią vasarą liepos mėnesį buvome priimti šios organizacijos tikraisiais nariais. Teko dalyvauti Insbroke (ten įsikūręs šios organizacijos centras) vykusioje konferencijoje, joje atstovauti Lietuvai. Be mūsų, į „SOS Kinderdorf International“ tįkart buvo priimta dar 14 šalių. Tai labai stipri senas tradicijas puoselėjanti tarptautinė organizacija, turinti apie 10 mln. rėmėjų. Jos centras yra nutaręs pastatyti po vieną Vaikų kaimą Baltijos kraštuose – Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje. Lietuviškasis SOS Vaikų kaimas Pavilnyje jau projektuojamas. Tikimasi, jog jis išaugs maždaug per dvejus metus ir savo globon paims apie 80 našlaičių.

Apsilankęs jaukiame monsinjoro Vytauto Kazlauskio bute gali išgirsti klegančius vaikų balsus. Mažųjų čia keturi – Arydas ir Renata rytais išskuba į Jėzuitų vidurinę mokyklą, o Jolita su Rasele išvedamos darželio auklėtojų globon. Vakaraš mažuosius sutinka ne tik gerasis dėdė Vytautas, bet ir vaikų pamiltą mamytę. O ji – tai našlaičių vaikų globai atsidavusi monsinjoro giminaitė Birutė Prėnaitė, vienos iš Kaune jau sukurtų trijų šeimų motina-auklėtoja. Pateko vaikai jai globon tada, kai mirė šio mažuku ir dar septynių jų broliukų bei sesučių (jie kol kas internatuose) mama. Birutė Prėnaitė dabar jiems atstoja patį brangiausią žmogų, o monsinjoro namuose užtenka vietos (nors jos toli gražu ne per daug) visiems. „Tik lovų niekur negauname nusipirkti“ – pasiguo dė buto šeimnininkai...

— Šiuo metu Kaune jau turime tris tokias šeimas, – pasakoja monsinjoras. – Be mūsų, dar dvi įsikūrusios buvusiose seserų benediktinių vaikų darželyje. Ten trylikai našlaičių motinas atstoja pedagogės globėjos Liucija Gražina Okuškaitė ir Donata Zakarevičiūtė, beje, atvykusi iš Telšų. Miesto Svetimato skyrius mums atidavė 98-ąjį darželį, kur įsikurs našlaičių globos namai. Juose apsigyvens gal dar šešios tokios šeimos. Kol kas belieka susitarti dėl konkrečių dalykų – ne nuomos mokėstį privalėtume skyriui mokėti (kaip buvome paprašyti!), o lauktime jo pagalbą.

Kas dirbtų tokiuose globos namuose? Kviesime moteris, kurios turėtų pedagoginį talentą ir pedagoginį pasirengimą, būtų laisvos nuo įsipareigojimų savo šeimai. Ir dar: joms būtinas moralinis ir religinis subrendimas, ir, aišku, meilė vaikams. Juk motina našlaičiams pakeičianti moteris realizuoja paties Dievo duotą motinystės pašaukimą. „Ką padarėte vienam iš mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“, – kaip norėtųsi, kad šiuos Kristaus pasakytus žodžius („Šv. Mato Evangelija 25,40“) kuo dažniau ir visi prisimintume... („Kauno diena“, 1993 m. 196 nr.)

PRAKTIŠKIAUSIAS PINIGŲ PERVEDIMAS Į LIETUVĄ

Persiunčiant pinigines dovanas, palikimus, pensijas ir atliekant kitus finansinius reikalus su Lietuva, siūlome pasinaudoti mūsų patarnavimu, ilgamečiu patyrimu ir praktika.

Gavus užsakymą, išmokame jūsų nurodytam asmeniui arba organizacijai Lietuvoje skirtą sumą amerikiečių doleriais arba anglų svarais.

PERVEDIMO MOKESTIS 3%, pilus pristatymo ir iškeitimo išlaidos \$30. Už didesnius pervedimus kaip \$10.000 pervedimo nuosimtis yra mažesnis.

Z. Juras, / Baltic Stores & Co.,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, ENGLAND

Tel. 081 460 2592 FAX 081 318 7643

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAMINKLAS PREZ. GRINIUI

Marijampolės rajono kultūros ir švietimo skyrius, vadovaujamas S. Luobikio, Lietuvos prezidento Kazio Griniaus (1866-1950) atminimą nori įamžinti jo tėviškėje prie Kazlų Rūdos pastatytu paminkliniu akmeniu. Svarstomas ir velionies testamentinis pageidavimas, kad jo palaikai būtų perkelti gimtinėn. Jeigu giminės sutiktų, tai būtų galima atlikti 1996 m., kai bus minimas Lietuvos prezidento K. Griniaus 130-tasis gimtadienis. Tada bus atidarytas muziejus jo palikimui saugoti, jo vardu pavadinta viena Marijampolės rajono mokykla.

KUNIGO LIPNIŪNO DIENA

Panevėžietiai specialia diena prisiminę ir pagerbė kun. Alfonsą Lipniūną (1905-1945), dirbusį vikaru Kristaus Karaliaus Panevėžio katedroje. Su kitais lietuviais patriotais jis buvo suimtas Vilniuje 1943 m. kovo 17 d. ir uždarytas vokiečių koncentracijos stovykloje Stuthofe. Mirė dėmėtąja šiltine ir plaučių uždegimu, evakuojant Stuthofo stovyklą 1945 m. balandžio 28 d. Jo palaikai iš Plucko kapinių buvo atvežti Kristaus Karaliaus katedros šventoriui. Šešioliktoji vidurinė Panevėžio mokykla šią vasarą buvo pavadinta velionies vardu. Kun. A. Lipniūno atminimui skirta diena pradėta Mišiomis Kristaus Karaliaus katedroje. Pamokslą sakė katedros vikaras kun. G. Joninas, kuris taipgi yra ir Kun. A. Lipniūno vidurinės mokyklos kapelionas. Skulptoriaus A. Pajuodžio sukurta paminklą katedros šventoriuje pašventino klebonas mons. J. Antanavičius. Mokyklos kieme pasodintas ažuoliukas, surengta kun. Alfonso Lipniūno atminimui skirta valanda. Kalbėjo jo vardo mokyklos direktorius J. Knizkevičius.

TOTORIAI IR JŲ MEČETĖS

Nepriklausomybės atgavusioje Lietuvoje atkuto ir Vytauto Didžiojo laikais apsigyvenusių totorių palikuonys. Juos dabar jungia Ado Jakubausko vadovaujama Lietuvos totorių kultūros draugija. "Lietuvos aide" paskelbtame pasikalbėjime jis primena, kad totoriai visada buvo ištikimi Lietuvai. Jie dalyvavo ne tik Žalgirio mūšyje, bet ir 1831 bei 1863 metų sukilimuose, 1918 m. nepriklausomybės kovose. Tada penki totoriai savanoriai buvo apdovanojami "Vyčio" kryžiumi. Draugija, surašiusi totorių palikuonis Vilniuje, Kaune, Alytuje ir Švenčionyse, jų ten rado penketą tūkstančių. Lietuvos totoriai dabar turės keturias mečetes ir savo Bendruomenės namus. Mečetė jau atstatyta Keturiasdešimt totorių kaime, kuris yra Vilniaus rajono Vaidotų apylinkėje prie kelio į Rūdninkus. Ten 1397 m. Vytautas Didysis apgyvendino 40 totorių belaisvių. Tame kaime yra išlikusios ir karaimų kapinės. Antroji mečetė, pastatyta 1889 m. Raižių kaime prie Alytaus, dabar baigta atnaujinti. Sovietinės okupacijos metais mečetės pastatų buvo norėta paversti Kultūros

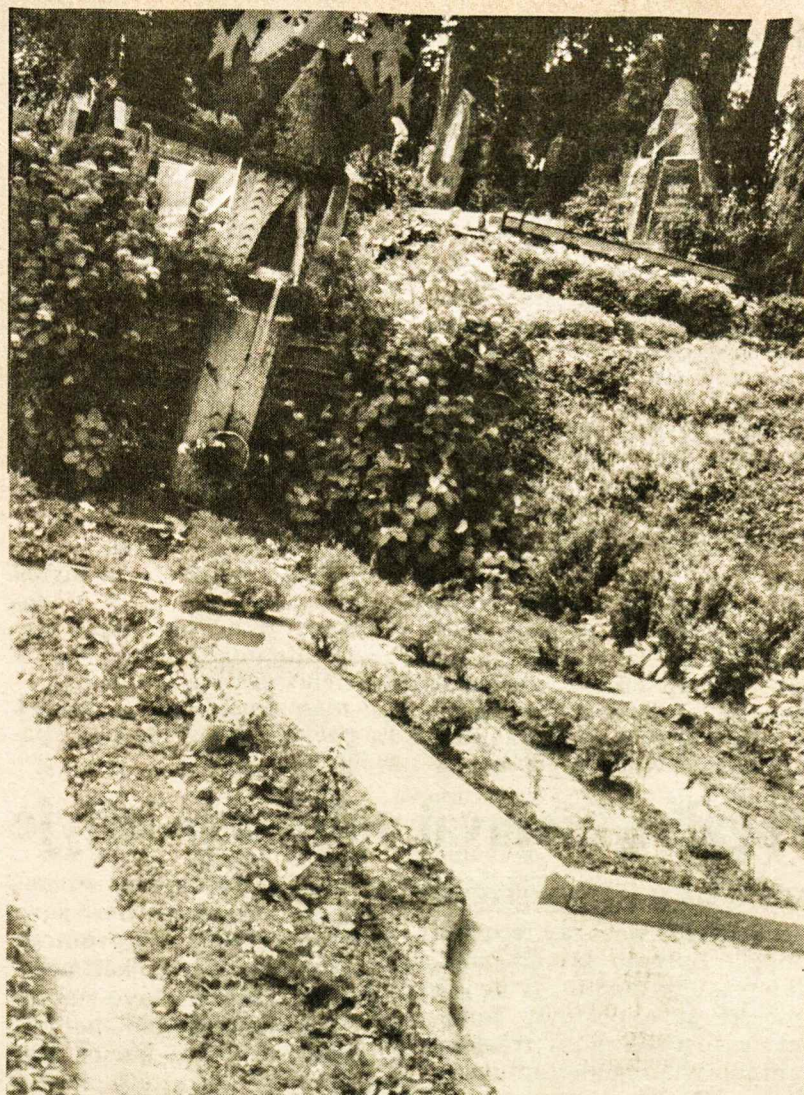
namais, bet šį pasiūlymą atmetė Raižių kaimo gyventojai. Iki 1947 m. ten veikė ir totoriška mokykla. Ji dabar įsikurs jau pastatytoje Totorių bendruomenės namuose. Mokykloje bus mokoma arabų kalbos, skaitymas Koranas, prisimenami totorių papročiai. Dalį lėšų musulmoniškoms Lietuvos totorių mečetėms atstatyti paskyrė Turkijos ambasada, nupirkusi švietuvus ir kilimus. Islamiškų švenčių proga dovanų susilaukiama iš Jungtiniuose arabų emiratuose įsteigto fondo skyrus Maskvoje.

MASKVOJ ŽUVO IR LIETUVIS

Spalio 4 d., prasidėjus ginkluotam susikurtimui tarp Rusijos prezidento B. Jelcino ir Baltuosiose parlamento rūmuose užsidariusių komunistinės opozicijos rėmėjų, žuvo ir panevėžietis Bronius Jurgelionis. Jis, didžiulio treilerinio sunkvežimio vairuotojas, ten iš Klaipėdos buvo nuvežęs 20 tonų šokolado užsienio prekybos firmai "Greenfield". Sunkvežimis buvo panaudotas Baltųjų rėmėjų blokadau su neiškrautu šokoladu. Atrodė, B. Jurgelionis, saugodamas jam patikėtą krovinį, pasiliko prie sunkvežimio. Tas sunkvežimis buvo sukaptas kulku, nuo kurių žuvo ir B. Jurgelionis, ligoninėn atvežtas jau miręs. Pramonininkų ir verslininkų Maskvoje sudarytas fondas žuvusio panevėžiečio šeimai išmokėjo pusės milijono rublių pašalpą, nupirko du karstus — medinį ir cinkuotą. Lietuvos "Kraujo" centras iš Vilniaus sužeistiesiems gydyti Maskvoje išsiuntė penkis litrus albumino — šimto donorų kraujo. Kraujo atsargos Vilniaus centre buvo papildytos nauju donorų krauju. Už visą dozę kraujo donorui mokama iki 11 litų, duodamas talonas pavalgyti valgykloje, parūpinamos 2-3 dienos apmokamų atostogų. Donorai savo kraują gali rezervuoti ligoninėje jo reikalingiems šeimos nariams, giminiams ir bičiuliams.

ŽMOGŽUDYSTĖS REKORDAS

Lietuvos spauda pranešė Kaune spalio 7 d. pasiektą gangsterių atliktos žmogžudystės rekordą. Vienu užpuolimu Viliampolės "Vilijos" restorane prieš vidurnaktį buvo nušauti penki vyrai. Vietoje žuvo keturi to restorano tarnautojai — R. Varanavičius, R. Vizgirda, A. Janulevičius ir V. Kazakevičius, o administratorius P. Buivydas mirė nuvežtas ligoninėn. "Lietuvos aidas" šį restoraną vadina Kauno "berniukų" pamėgta vieta, o "Lietuvos rytas" — "šeimų" narių. Tų žodžių rašymas kabutėse įtaigoja, kad "Vilijos" klientūrą ar bent jos dalį sudaro kauniečiai gaujų nariai. Liudininkai teigia, kad trys žudikai, atvažiuavę nauju Bavarijos BMW firmos juodu automobiliu, šaudė AKM automatu ir PM pistoletu. Jiems galėjo priklausyti ir ketvirtas vyras, išėjęs iš restorano ir savo sėbrus painformavęs apie jame esančius žmones. Mat taikliai buvo šaudoma tik iš restorano administratoriaus ir tarnautojų galvas. Išėinant prie jų buvo palikta sprogstanti granata ir namų darbo užtaisas. V. Kst.



TELSIŲ KAPINĖS, kur ilsisi Raižių miškelio kankiniai

Nuotr. M. Borusienės

Hamilton, Ontario

RUDENS VĖJAI teatpučia visus į ateitininkų rudens bazarą lapkričio 14, sekmadienį, po abiejų Mišių Hamiltono Jaunimo centre. Šiltas maistas, pyragai, turtingos loterijos ir žaidimai jus tikrai privilios.

Iki malonaus pasimatymo!

Hamiltono ateitininkai

UŽJAUSDAMI ARTIMUOSIUS a.a. Juozo Grigaliaus atminimui, Pagalbai Lietuvos vaikams aukko: \$20 — S. K. Karaškai, J. J. Kažemėkai, O. B. Steponavičiai; \$10 — D. M. Jonikai; a.a. Broniaus Gudinsko atminimui: \$20 — K. Meškauskienė.

Dėkojame už aukas.

Sault Ste. Marie, Ont.

A.a. **HENRIKAS MATIJOŠAITIS** mirė 1993 m. spalio 8 d., sulaukęs 83 metų amžiaus. Jo atminimui Kanados lietuvių fondui aukko: \$20 — E. Kutkevičius, J. Malskis, A. Skardžius, A. V. Skaržinskai, I. P. Umbrasai, J. Valas, O. V. Žurauskai; \$10 — B. Druskienė, P. I. Geniai, V. Goldbergas, L. Jakomaitienė, J. Kvoščiauskas, A. Trakinskas; "Tėviškės žiburiams" aukko: \$50 — KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba.

Dėkojame aukotojams. V. V.

PARŪPINAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuviams, sutvarkome gerimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

kimas numatytas lapkričio 24 d., 3 v.p.p., parapijos salėje. Susirinkimas užbaigtas visų narių sugiedota giesmė — "Marija, Marija". Šių metų valdybą sudaro: pirm. — B. Vytenė, vicepirm. — Z. Augaitienė, sekr. — A. Klemkienė, išd. — E. Rugienienė; J. Pargauskienė ir S. Vilimienė — įvairūs projektai.

PRANAS PARGAUSKAS š.m. rugsėjo 26 d. parapijos salėje po pamaldų rodė vaizdajuostę iš popiežiaus lankymosi Lietuvoje. Visiems susirinkusiems buvo įdomu pamatyti Šv. Tėvą ir išgirsti jį kalbant lietuviškai.

A.a. **ZIGMO OBELIENIO** vienerių metų mirties metinės paminėtos Delhi lietuvių šventovėje gedulinėmis Mišiomis š.m. spalio 2 d., kurias atnašavo kun. L. Kemėšis. Jose dalyvavo Monika Obelienienė, sūnus Stasys su šeima, dukterys — Elena Stemmler ir Monika Lightfield su šeimomis, taip pat daug artimųjų ir pažįstamų iš Delhi-Tillsonburg apylinkės. Po pamaldų visi buvo gražiai pavaišinti Obelienių šeimos parapijos salėje.

A. a. G. **GUDINSKAS**, 81 m. amžiaus, mirė š.m. spalio 7 d. Simcoe, Ontario ligoninėje. Jis ir šeima iligus metus ūkininkavo š.m. spalio 11-je ir nuosirdžiai dalyvavo lietuviškoje veikloje ir parapijoje. Liūdesyje liko žmona Emma, sūnūs — Romas ir Jonas, kiti giminės ir artimieji. Gedulinės Mišios atlaikytos Delhi Šv. Kazimierio šventovėje. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

PARAPIJOS PIETŲS, suruošti š.m. spalio 17 d. Delhi lietuvių parapijos salėje, buvo labai sėkmingi. Parduota 95 bilietai ir visas pelnas paskirtas parapijos išlaikymui. Maistą pagamino Moterų draugijos narės taip pat bendromis įėjimais, aptarnaudamos visus susirinkusius. Bilietus išspausdino ir platino parapijos komiteto nariai. Moterų draugijos valdyba labai dėkinga visiems už atsilankymą, o draugijos narės už nuosirdų bendradarbiavimą ruošiant pietus. B.V.

HAMILTON TRAVEL BUREAU 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančioms Kanadoje duodame sveikatos draudimą. Pristatome jūsų pačių surašytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. **Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.**

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%

santaukas 2.25%

kasd. pal. taupymo s-ta 1.75%

90 dienų indėlius 4%

1 m. term. indėlius 5%

1 m. term. ind. mēn. pal. 4.50%

3 m. term. indėlius 5.25%

5 m. term. indėlius 6.25%

RRSP ir RRIF (pensijos) 2.75%

RRSP ir RRIF 1 m. 5%

RRSP ir RRIF ind. 3 m. 5.25%

RRSP ir RRIF ind. 5 m. 6.25%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.25%

nekiln. turto pask. 1 m. 7%

nekiln. turto pask. 3 m. 8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir

asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

draudžia iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PLB valdybos pirm. Bronius Nainys Čikagos "Draugo" laiškų skyriuje spalio 5 d. perspėja skaitytojus saugotis melagingų pagalbos prašytojų iš Lietuvos. PLB įstaiga gauna daug pagalbos prašančių laiškų, bet ne visais galima pasitikėti. Tai liudija B. Nainio "Drauge" paskelbtas Roberto Valatkos gaudus laiškas, kad jis dar vaikas su tėvais 1951 m. buvo išvežtas Sibiran. Esą ten jis tapo invazidu dėl džiuvos, galvos skausmo priepuolių. Atgimstanti Lietuva jį reabilitavo, gydytojai įjungė antrono invalidumo grupę. R. Valatka skundžiasi, kad jam paskirta mėnesinė 62 litų pensija, kurios vieną pusę išleidžia vaistams, kitą — maistui. Buto neturi, gyvena pas žmones, drabužiams, riebalams ir vitaminams nusipirkti nėra pinigų. JAV lietuvių R. Valatka prašo jam padėti bent senais drabužiais ar batais, jiems žadėdamas būti dėkingas visą gyvenimą.

PLB atstovybė Vilniuje, parašyta Lemonte gyvenančio valdybos pirm. B. Nainio, patikrino pagalbos prašytojo Roberto Valatkos gyvenimo faktus. Iš Vilniaus gautame laiške rašoma: "Patikrinau, kas yra Robertas Valatka. Jis yra ypatingai pavojingas recidyvistas. Dabar Vilniaus griežto režimo pataisos darbų kolonijos kalins. Nuteistas kalėti 4,5 metų, bet pagal amnestiją laikas sumažintas iki trejų metų ir šešių mėnesių (Rasų 6-61 — kolonijos adresas). Šešis kartus teistas. Kalėti pradėjo 1965 m., dar būdamas Rusijoje. Jo tėvai tikrai tremtiniai. Paskutinį kartą teistas už sukčiavimą. Apgavo Anglijos pilietį. Jis rašo laiškus įvairiom organizacijom ir prašo labdaros. Kai gauna labdarą, ją pardavinėja kaliniams".

Australija

Pertho lietuviai gerokai pakenkino Tautos šventės minėjimą, jį atkeldami net į rugpjūčio 18, sekmadienį. Mat kapelionas kun. dr. Alfonsas Savickis, kuris yra ir ALB Pertho apylinkės valdybos pirmininkas, ruošėsi vykti Lietuvon ir ten įsijungti į popiežiaus Jono Pauliaus II sutiktuves. Minėjimas buvo pradėtas kapeliono kun. dr. A. Savickio atnašautomis lietuviškomis Mišiomis australų katalikų St. Francis parapijos šventovėje. Tada visi dalyviai susirinko Lietuvių namuose. Minėjimui vadovavo ALB Pertho apylinkės valdybos sekr. R. Siderienė. Lietuvos istorijos žiniomis bei įvykių atsiminimais dalijosi kun. dr. A. Savickis, dažnas kalbėtojas tokiuose renginiuose, ir B. Steckis. Oficialioji minėjimo dalis baigta dalyvių sugiedotu Tautos himnu. Tada atsiseikinta su Lietuvon keturių mėnesių atostogoms išvykstančių kun. dr. A. Savickio ir ten nuolatiniams gyvenimui išvažiuojančia T. Kasputiene, savo vyrą palaidojusia Karakaltos kapinėse.

Britanija

A.a. **Petras Morkūnas**, pasvaidietis, gimęs 1919 m., Anglijon atvyko 1947 m. žemės ūkio darbams prie Tadcasterio. Velionis vedė Mariją Kučinskaitę, įsigijo gėlyną ramiame Tadcasterio apylinkės kaime ir juo vertėsi. Pakirstas ilgos ligos, mirė š.m. rugsėjo 9 d. senelių prieglaudoje. Palaidotas rug-

sėjo 17 d. Tadcasterio kapinėse. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas atliko lietuvių kapelionas kan. Valentinas Kamaitis. Velionies liūdi žmona Marija.

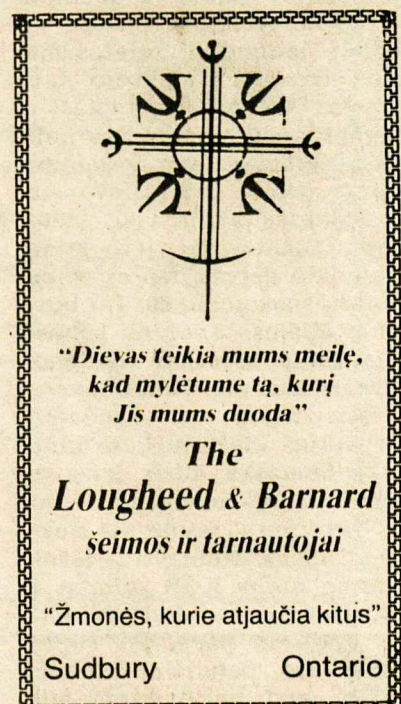
DBLS Nottinghamo skyrius gegužės 22 d. Latvių klube sušaukta savo narių susirinkime išrinko naują valdybą. Lietuvių veiklai Nottinghamo dabar vadovauja skyriaus valdybos pirm. J. Domaševičius, vicepirm. H. Gasperas, sekr. P. Grokauskas, išd. A. Važgauskas ir reikalų vedėjas V. Bielevičius. Revizijos komisiją sudarė J. Kičas, B. Cigonskas ir J. Butkevičius. Metiniame narių susirinkime dalyvavo ir iš Londono atvykęs DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis.

Baltiečių tarybos posėdis Londone įvyko 1993 m. rugsėjo 27 d. Latvių namuose. Eilės tvarka pakeistą tarybą sudarė: pirm. Jaras Alkis, lietuvis, vicepirm. Zigurdas Kronbergs, latvis, išd. Tilt Rigo, estas, ir revizoriaus pareigas perėmęs Mečys Bajornas. Baltiečių taryba tada savo idė turėjo 3.199 svarus sterlingų.

Londono lietuviai Vėlinių proga savo tautiečius prisiminę spalio 31 d. apsilankė Šv. Patriko kapinėse. Lietuviškame jų kapinių skyriuje jau ilsisi daugiau kaip 100 palaidotų lietuvių. Tarp jų yra ir Lietuvos diplomato Broniaus Kazio Balučio (1879-1967) kapas. Jam nuo 1934 m. birželio 1 d. iki mirties 1967 m. gruodžio 30 d. teko būti Lietuvos pasiuntiniu ir ministriu Britanijoje. Šv. Patriko kapinėse palaidotas ir Londono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. Kazimieras Aloyzas Matulaitis (1894-1976).

Vokietija

JAV teisingumo departamentu specialiąją paiešką OSI grupės pastangų dėka Čikagoje gyvenęs liudvikas Kairys neteko JAV pilietybės ir š. m. balandžio 8 d. buvo ištrėmęs Vokietijon. Jis buvo apkaltintas nuslėptu sargo darbu nacių Treblinkos koncentracinėje stovykloje. Vokietijoje niekas prieš jį nepradėda bylos, bet vyriausybė pratešia tik mėnesines vietas, nenorėdama įsileisti nuolatiniams gyvenimui. Karingoji OSI grupė dabar nusivilo pirštus su Izraelio teismui atiduotu J. Demjanukiu, kuris buvo sumaišytas su kitu sargu, kalinių vadintu Ivanu žiauriuoju. Dabar jį išteisino Izraelio teismas.



"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba **\$7.00** už kubinę pėdą.

\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00**

Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... **4%** plus pristatymas

Siunčiant virš \$2,000.00 tik **3%** plus pristatymas

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dežių

* 1 kub. pėdos dėžė 50 centų, 2,4 kub. pėdos — \$1.00

* Galime siuntinius paimti iš jūsų namų

* Pristacius siuntinius į Lietuvą, pranešim telefonu

* Iš toliau siųsti per U.P.S.

* Telefakso patarnavimas

* Atveždami siuntinius galite atnešti išvežioje spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:

Klystkeliai

ALGIMANTAS EIMANTAS

Jau metai kai besidarbuoja KLB tarybos rinkta nauja krašto valdyba. Tektų pažvelgti į jos veiklą ir įvertinti kai kuriuos jos darbus bei žygius.

Minėtina, kad tenka labai mažai girdėti ką daro KLB krašto valdyba ir kas dedasi joje. Tik kartais matosi valdybos narių nuotraukos mūsų spaudoje, mininčios jau praėjusius įvykius. Tos foto progos leidžia krašto valdybą pasigarsinti visuomenėje, tačiau daugumoje atvejų toji veikla net nebuvo informuojama iš anksto. Bendruomenė sužino iš spaudos apie tai "post factum", neturėdama ir negaudama progos reaguoti su įsūdu.

Kai kada skaitome ir apie aukas bei solidarumo įnašus, bet apie veiklą ir planus nieko nesigirdi. Aiškiai patiriamas ryšių trūkumas su apylinkėmis. Atrodo lyg už Toronto ribų būtų dykuma. Krašto valdyba negali pasigirti aplinkraščiais, laiškais, telefoniniais pasikalbėjimais su Bendruomenės nariais ar apylinkių valdybomis. Tad nenuostabu, kad Bendruomenė jaučiasi ignoruojama.

Ignoravimas yra apibūdinamas "Dabartinės lietuvių kalbos žodyne" šitaip: "Šamo-ningai, tyčia nepastebėti; nekreipti dėmesio; nepaisyti." Taigi, argi krašto valdyba sąmoningai izoliuoja Bendruomenę bandydamas veikti savarankiškai, be atsakomybės ir atskaitomybės nariams? Tokia veiklos linkmė būtų nedemokratiška ir nepriimtina.

Santykiai su bendruomene turi būti atstatyti ir glaudžiai ryšiai vėl užmegzti. Mūsų išeivija pademonstravo Lietuvos seimo ir prezidento rinkimų eigoje, kad mums auto-kraštiki ir komandinės sistema yra svetima. Per 95% balsuotojų užsienyje rėmė Vyta. Landsbergio kandidatūrą ir jo vadovaujamą "Sąjūdį". Iš to galima spręsti, kad demokratiškumo yra siekiama ir mūsų

pačių tarpe, itin Kanados lietuvių rįšančiame organizaciniame organe.

Teko skaityti gan platų aprašymą apie pasitarimą tarp Lietuvos valdžios ir kai kurių išeivijos veiksmų Birštone. Straipsnis dvelkia apologija, pasiteisinimu.

Ar buvo reikalingas KLB krašto valdybos pareigūnui dalyvauti tame renginyje? Nors persama mintis, kad ten dalyvauta kaip privataus asmens iš Kanados, kuris neatstovavo KL Bendruomenei ir apmokėjo visas išlaidas iš savo kišenės, bet sąvoka liko ir liks, kad KLB dalyvavo tame LDDP surežisuotame suvažiavime. Atrodo, kad PLB patarimas nedalyvauti Birštone buvo krašto valdybos atmetimas.

LDDP išnaudojo tą progą propagandiniams tikslams.

Kitas labai svarbus klausimas reikalauja išaiškinimo: kas įgaliojo Kanados dalyvį Birštone pranešti tam suvažiavimui apie KLB veiklą? Jei Birštone dalyvauta kaip privataus asmens, tai neturėtų teisės teikti KLB apžvalgą suvažiavimo dalyviams. Bet jei toks įgaliojimas buvo duotas KLB valdybos, tai neverta apsimesti buvus privačiu asmeniu Birštone. Krašto valdybos įgaliojimas automatiškai suteikia to suvažiavimo dalyviui oficialų KLB statusą.

Kaip bebūtų, atrodo, kad galėjo būti peržengta kompetencijos riba. Jei krašto valdyba davė įgaliojimą padaryti pranešimą Birštone, nepaisant PLB nusistatymo ir nepasitarus su apylinkėmis, toks mostas yra nepriimtinas.

Visai neaišku kas norėta pasiekti žygių į Birštoną. Tuščia kalbėti apie glaudžių ryšių puoselėjimą su dabartinės Lietuvos valdžia. LDDP yra pakartotinai pabrėžusi, kad išeivija turi tapti pavaldy Lietuvos vyriausybei. Nemanau, kad LDDP to sulauks, nes mūsų prigimtis neleis klauptis ir lenkti galvas prieš kairiosios ideologijos tribūnas.

Neužmirškime, kad tremties lietuviai yra laikomi antraeilais žmonėmis; matome tai iš pilietybės atstatymo, turto atgavimo ir siuntų apmuitinimo įstatymų. Galima tikėtis, kad kol LDDP sėdės valdžioje, ateitis nieko mums gero nežada.

Neįmanoma bendradarbiauti su mus skriaudžiančiais. Tik tokie, kaip VLIKo eksprimininkas dr. K. Bobelis, randa sau naudos susibičiuliavime su LDDP. Argi ir mes pasisekime jo pėdomis?

Atsakymas yra aiškus — nekad! Mes turime pripažinti dabartinę Lietuvos valdžią, kadangi ji yra demokratiškai išrinkta, bet mes turime ir toliau dirbti laisvos, demokratiškos ir vakarietiškos orientacijos Lietuvos naudai. Tai patvirtino ir įrodė balsavusieji Lietuvos seimo ir prezidento rinkimuose; tai privalo tęsti ir Kanados lietuvių bendruomenė.



JAV LB-nės XIII-tosios tarybos sesijos, įvykusios 1993 m. spalio 9-10 d.d. Čikagoje, atidarymas. Nuotraukoje iš kairės: kun. J. VAIŠNYS, SJ, V. KAMANTAS — tarybos prezidiumo pirm.; B. VILUTIENĖ — vicepirm.; V. MACIŪNAS — JAV LB pirm.; B. NAINYS — PLB pirm.; A. VAIČIŪNAS — KLB pirm. Nuotr. J. Urbono

Amerikos lietuvių rūpesčiai

Posėdžiavo JAV Lietuvių bendruomenės taryba

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

JAV LB XIII tarybos trečioji sesija buvo sušaukta š. m. spalio 9-10 d.d. Embassy Suites viešbutyje, Rosemonte, netoli O'Hare orauščio. Ją globojo JAV LB vid. vakarų apygardos pirm. Kazys Laukaitis ir valdyba su talkininkais. Sesijoje buvo 9 posėdžiai.

Prezidiumą sudarė Tarybos prezidiumo nariai: V. Kamantas, dr. V. Narutis, B. Vilutienė, G. Kamantienė ir S. Kerelytė; JAV LB krašto valdybos pirm. V. Maciūnas, PLB pirm. B. Nainys, Kanados LB krašto valdybos pirm. A. Vaičiūnas ir LF v-bos pirm. St. Baras.

Sol. St. Barui sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus, JAV LB tarybos prezidiumo pirm. V. Kamantas sveikino sesijoje dalyvaujančius svečius, tarybos narius, spaudos atstovus ir visus atsilankiusius. Jis pabrėžė, kad sesija yra svarbi, nes reikia aptarti daugelį reikalų ir nustatyti galres ateities veiklai.

Kun. J. Vaišnys, SJ, LB tarybos narys, sukalbėjo invokaciją, primindamas, kad reikia dirbti vieningai, stengiantis suprasti bei pagerbti kito asmens nuomonę.

JAV LB vid. vak. apygardos pirm. K. Laukaitis palinkėjo darbingos sesijos ir ragino daugiau rūpintis apylinkėmis. "Turime atsigręžti veidu į save, bet tai nereiškia, kad turime užmiršti Lietuvą".

Praeto susirinkimo protokolas vienbalsiai priimtas be skaitymo, nes buvo išsiuntinėt visiems sesijos dalyviams.

LF valdybos pirm. St. Baras pasidžiaugė, kad apylinkės, telkiant lėšas, atliko puikų darbą. Paaikšino apie 1 mil. dolerių Lietuvai paskyrimą ir išmokėjimo eigą. Šią vasarą kiekvieno LF nario buvo atsi-klausta, kam jis skiria savo auką. Tik 184 nariai nusprendė visą ar dalį savo įnašo skirti Lietuvai, o tai sudaro \$150,212. Jis perskaitė trumpą finansinę suvestinę, iš kurios matėsi, kad 1993 m. rug-

sejo 30 d. LF turėjo 6633 narius (22 nauji). LF kapitalas — \$6,410,970. Išmokėta Lietuvai iš dovanoto vieno mil. — \$272,375. Investicijos — \$5,729,426.

Garbės teismo pirm. dr. A. Razma pranešė, kad teismas sprendė, kam skirti Kr. Done-laičio lit. mokyklos banke turimus pinigus, nes į juos buvo kiti pretendentai. 1993.4.4 dienos sprendimu tie pinigai buvo paskirti E. Pauliaus vadovaujamam Kr. Done-laičio lit. mokyklos tėvų komitetui.

Kontrolės komisijos pirm. L. Kučui negalint dalyvauti, komisijos protokolą perskaitė Pr. Joga. Protokolas susilaukė klausimų ir pastabų dėl kaikiurių jame iškeltų nurodymų.

JAV LB valdybos pirm. V. Maciūnas pabrėžė, kad nors ir buvo įvairių konferencijų bei suvažiavimų, taryba nėra diskutavusi mūsų santykių su Lietuva, su nauja jos valdžia.

Pirmame posėdyje savo ankščiau padarytus raštiškus pranešimus papildė kai kurių tarybų pirmininkai. Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė nurodė, kad šiuo metu turi daugia laisvą, negu raštiškai pranešime nurodyta. Juos leidžiant, mokytojai duoda nurodymų, ypač mokytojų savaitėse, kur atliekami reikalingi darbai, liečiantys lituanistines mokyklas. Minėjo galimybes gauti mokomąją medžiagą iš Lietuvos. Stengiamasi įtraukti į lituanistines mokyklas iš Lietuvos atvykusius mokytojus ir vaikus. Šios sesijos patalpose švietimo taryba turėjo gausią savo leidinių parodėlę.

Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienė pranešė, kad š. m. spalio 2 d. Vilniaus universiteto vaikų ligoninėje buvo atidaryta ortopedinė operacinė "Lietuvos vaikų vilties" (LVV) pastangomis ir pavadinta "Lietuvos vaikų vilties ortopedinė operacinė". Ji yra apūpinta 1 milijono vertės instrumentais. Šiai operacinei vadovaus dr. Kę-

nos seminarus įvairiose vietovėse. Taryba planuoja prisidėti ir prie turizmo leidinio, kad pakeltų jo kokybę.

Naujoji LB kultūros tarybos pirm. Laima Šileikytė-Hood, apžvelgdama tarybos atliktus darbus, pabrėžė, kad reikalinga apsvarstyti dabartinę liet. kultūros padėtį. Sakė, kad lapkričio mėn. įvyks tančiame Kultūros ir mokslo simpoziume dalyvaus ir LB kultūros taryba ir stengsis kultūrininkus ir mokslininkus įtraukti į realų dialogą. Tikisi, kad simpoziume galės įteikti ir premijas.

Dr. V. Vengris, JAV LB vicepirmininkas mokslo reikalams, pranešė apie Lietuvos mokslininkų atvykimą praktikuoti JAV universitetuose ir įvairiose mokslo įstaigose. Čia jam tenka daug reikalų turėti ne tik su Vilniaus universitetu, bet ir su Lietuvos ambasada Vašingtone. Svarbiausia yra koordinacija ir informacijos teikimas.

Pr. Gvildys kalbėjo sporto reikalais. Jis pabrėžė, kad per sportą pritraukiama daug liet. kilmės vaikų prie liet. bendruomenės. Ypač lengvai įsijungia naujai atvykę lietuviai. Reikėtų artimesnių ryšių tarp LB ir ŠALFAS-gos. Po pranešimų buvo daug įvairių klausimų ir ilgai užsitęsios diskusijos.

Antrajame posėdyje adv. S. Kuprys kalbėjo apie JAV LB organų ir asmenų pareigas, kompetenciją ir teisinę atsakomybę. Jis pabrėžė, kad LB yra ne pelno siekianti organizacija, su privilegija nurašyti aukas. Tą privilegiją reikia saugoti nuo pavojų. Pelno nesiekiančių organizacijų tarybos nariai yra patikėtiniai (trustees). Jos darbuotojai yra savanoriai, dirbą be atlyginimo. LB tarybos nariai yra atsakingi prieš valstijų ir miestų įstatymus.

Į trečiąjį posėdį atsilankė Lietuvos garbės gen. kons. Vaclovas Kleiza. Šio posėdžio pagrindiniai kalbėtojai buvo Br. Nainys, J. Gaila ir keturi LB apylinkių atstovai: A. Karnienė (Michiana), S. Daulienė (Brighton Pk. Čikagoje), A. Kupcinskas (Bostonas) ir Pr. Joga (Ohio).

PLB pirm. Br. Nainys kalbėjo apie PLB veiklą ir tikslus. Dabar PLB darbų planuo-

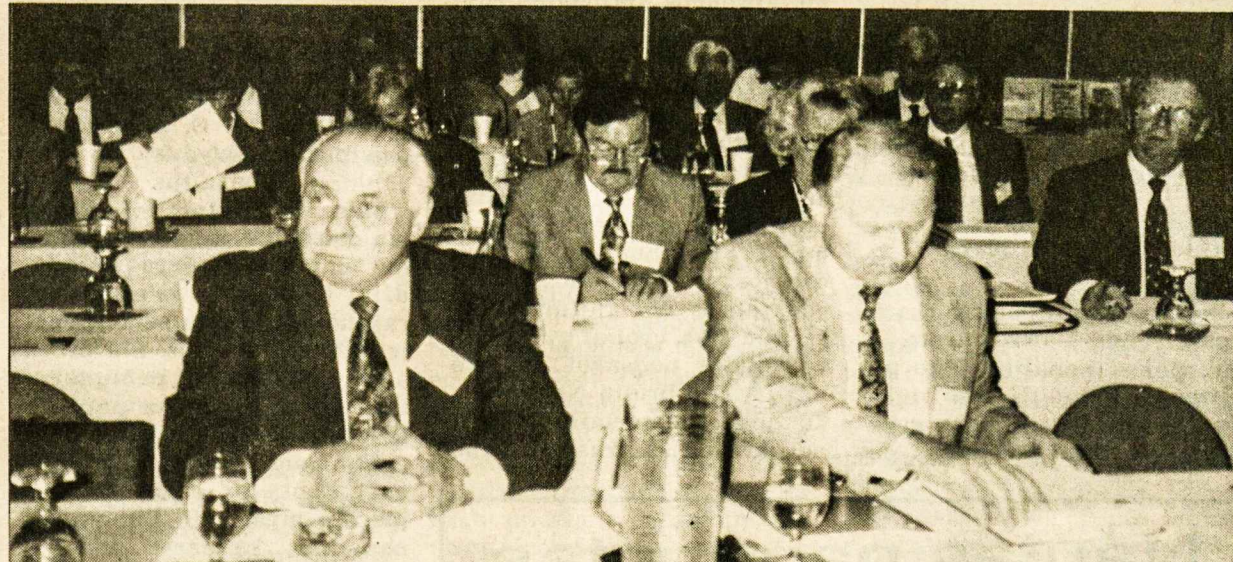
se yra "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" ruošimas, lankymas naujų Rytų kraštų bendruomenių, chorų nuskraidinimas į 1994 m. Dainų šventę, suporavimas Kanados ir JAV LB apylinkių su mažesniais Lietuvos miestais. PLB yra 26 kraštuose (bei Austrijoje ir N. Zelandijoje, nenorinčiose būti įrašytos į sąrašus). PLB valdyba vadovauja visoms 28 LB, esančioms įvairiuose kraštuose. Reikia vieni kitus gerbti ir būti vieningiems. Vieningumas yra didžioji stiprybė.

Juozas Gaila, PLB atstovas Lietuvoje, kalbėjo apie savo darbą Vilniuje. PLB būstinėje daugiausia lankosi vietiniai su įvairiausiais prašymais bei pageidavimais, kurie yra ir nerealiūs. Bet yra ir vertų dėmesio pasiūlymų, pvz. JT vystymo programos vyr. projektų administratorė K. Jurgaitienė prašo, kad LB galėtų sudaryti išeivijos labiausiai kvalifikuotų žinovų sąrašą. JT mokėtų už jų atvykimą. Arba Tarptautinių šeimų metų Lietuvos komitetas kreipiasi į pasaulio lietuvių, prašydamas aktyviai dalyvauti komiteto programose, propaguoti ir stiprinti šeimų tradicijas.

Lietuvoje vyksta organizacijų ir grupių skaldymasis. Šiemet jau vyksta ir LB rytų kraštuose ardomasis darbas. J. Gaila kalbėjosi atvirai su prez. A. Brazausku ir iškėlė išeivijų rūpesčius bei nuogastavimus. Ragino prezidentą medalių nedalinti politikams, o juos skirti rašytojams ir kultūrininkams.

Po Br. Nainio ir J. Gailos kalbų kilo ilgosios diskusijos, kuriose dalyvavo ne tik tarybos nariai, bet ir sesijos svečiai. Pilietybės klausimu J. Gaila nurodė, kad kol kas laikomasi V. Landsbergio nuomonės: jei bus teikiama dviguba pilietybė, Lietuvoje atsirastų didelė mažuma su dviguba pilietyste. Išimčių bijomasi daryti, nes skrupulingai laikomasi Žmogaus teisių reikalavimų. Dėl "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" Br. Nainys pasakė, kad jos išleidimas turi visuotinį pritarimą ir čia, ir Lietuvoje. Ji yra mums būtinai reikalinga. Laisvės kovų archyvas leidžia žurnaliuką ir telkia medžiagą "Lietuvos kovų ir kančių istorijai".

(Nukelta į 6-tą psl.)



JAV Lietuvių bendruomenės XIII-sios tarybos sesijos š. m. spalio 9-10 d.d. Čikagoje posėdžiaujančiųjų dalis. Iš kairės pirmoje eilėje: ALGIMANTAS GEČYS, ZIGMAS VISKANTA, EDMUNDAS KULIKAUSKAS, KAZYS LAUKAITIS Nuotr. J. Urbono

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamiltono ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 880 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienį.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario (9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitai ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono Skambinkite apylinkių numeriais: U.P.S. 416, 519, 705 1-800-668-7100 613, 514 1-800-465-2876 403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiądienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plus \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų). Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plus \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekių ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus — greitai ir saugiai — tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis — tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	, 12.00.	, 15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą Nordland Express vardu ir siųskite: Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8. Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

SPRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 379-7668

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YONGE CHAPEL 2127 Yonge St. W. 797-1153

Turner & Porter

Likimo draugui, amžinybėn iškeliavusiam

D. N. BALTRUKONIS

Ranka sodintas Visagaliai,
Kur žuole išplauki tu?
Ar verki tą apšildams šalį,
Ar pyksti ant bangų šaltų?...

Šie kadaise Marijampolės gimnazijos kvartete (1941-1943) mano dainuoti žodžiai labai tiko ir toms 1947 m. vėlyvo rugpjūčio dienoms, kai pirmoji išeivų banga išplaukė iš Bremenhafeno uosto, šios svetingosios Kanados žemės link. Mes, deja, neverkėme ir neliūdėjome, o gal tik džiaugėmės, pagaliau išsprūdę iš karo sugriautos Vokietijos.

Tame pirmajame transporte, iš įvairių tautybių, amerikiečių karo laive "Gen M. B. Stewart" buvome keletas šimtų ir Lietuvos žuolaikių. Vyrukai daugiausia 20-30 metų. Nemažai jų ir iš Pabaltijo universiteto" Pinneberge, prie Hamburgo.

Toje rinktinėje, kone iš kiekvieno Lietuvos kampelio, buvo ir Jonas Neverdauskas, nuo Mažeikių. Atlikę darbo prievolės Ontario miškuose, pasisklidome po visą Kanadą. Dauguma apsisitojome Toronte ir Montrealy, tačiau kai kurie iš mūsų grupės patraukė į Vakarų Kanadą — Albertą ir net Pacifiko pakrantes — Vankuverį. (Mūsų grupės vadovas ir vertėjas Juozas Klimavičius-Klimas įsikūrė Vankuverį ir tapo labai turtingu žmogumi).

Jonas Neverdauskas, aš ir apie šimtine kitų bendro likimo draugų kažkaip prigijome Montrealyje. Jonas Neverdauskas, dar Lietuvoje ir Vokietijoje būdamas, jau reikėsi poezijai. Keliaujant per audringąjį Atlantą, laivo spautuvėlėje buvo išleistas vienkartinis leidinėlis "Bangose", kurio kopiją, lyg relikviją ir dabar tebesaugoju. Jame buvo trumpai aprašyta mūsų laivo istorija. Leidinio vidury buvo išspausdintas Jono Neverdausko eilėraštis "Vizija okeane".

O, gestancijos saulelydžių pašvaistės,
Ir selstancijos bangos, ką darot jūs?
Per degančią okeano skraistę
Lyg paskutinį kartą kviečiat į namus.

Man rodos, kad plaukiu pro pakrantes,
Kur atsispindi gluosniai ir beržai,
Ten mažas žiburelis žiba lango,
Ir grįžę broliai moja man ilgai, ilgai...

Ten taip ramu: pakelėje kryžiai rymo,
Ten įrašyti likusių draugų vardai.
O jų tiek daug baltuoja ant arimų,
Nuo saulės jau nubluo jų šalmai...

Ten linkta brandžios vasarų varpos.
Mus pasitikt mergaitė bėga į marias...

Liūdnai nuaidi mūsų laivo varpas,
Kažkur Atlante, plaukęs pro salas...

Jonas Neverdauskas, kartą apsigyvenęs šiame mieste, jo jau niekad nepaliko. Nuo pat pirmųjų dienų jis ėmė reikštis Montreelio lietuvių gyvenime. Jis per 1948 metus pa-



A.a. JONAS NEVERDAUSKAS

ruošė savo poezijos rinkinį "Užrūstinti dievai", kurį "Nepriklausomos Lietuvos" spaustuvė išspausdino 1949 m.

Retsykiais pasirodydavo jo kūryba įvairioje Š. Amerikos lietuvių periodikoje. Ilgainiui Jonas Neverdauskas ėmė vis labiau šalintis nuo visuomeninio Montreelio lietuvių gyvenimo. Gyveno jis vis labiau užsidaręs. Nutruko jo ryšiai net ir su giminėmis Lietuvoje. Tačiau tai nereiškė, kad jis visiškai nieko neveikė. Priešingai, jis rašė, kūrė, studijavo įvairias pasaulėžiūras, skaitė įvairių religijų knygas, visatos mokslus su įvairiomis teorijomis, susipažino su žinomomis civilizacijomis. Rašė poeziją, mėgino savo talentą ir dramoje. J. Neverdauskui mirus, jo bute buvo rasta nemažai naujų eilėraščių ir net viena drama. Visa tai buvo rūpestingai išsaugota ir yra mano žinioje. Rašė jis ir "Tėviškės žiburiuose", kur buvo spausdinama jo poezija ir šiaip korespondencijos.

Velionis buvo jauniausias iš trijų brolių Neverdauskų, pasitraukusių iš Lietuvos 1944 metais. Kiti du buvo: Kazimieras, kurį laiką gyveno Montraely, miręs 1972 m., sulaukęs 72 m. amžiaus, teisėjaves Lietuvos teismuose. Kitas brolis — Alfonsas, gyveno Čikagoje, kur ir mirė. Pastarasis buvo Lietuvos sienų apsaugos tarnyboje Klaipėdos krašte ir parašė gana stambią knygą "Pajūriais, pamariais". Knyga buvo išleista 1963 metais Čikagoje, M. Morkūno spaustuvėje. Joje autorius aprašo Klaipėdos krašto lietuvininkų kultūrinį, politinį ir ekonominį gyvenimą. Yra ir daug įdomios medžiagos iš Klaipėdos krašto geografijos bei kultūros. Tai, visi trys broliai paliko savo veiklos pėdsakus. Nė vienas iš trijų brolių Neverdauskų jokių materialinių turty nesukrovė, išskyrus jau minė-

tus kultūrinius palikimus. Jie taipogi nepaliko ir jokių palikuonių.

Iškeliavo Jonas Neverdauskas iš šio pasaulio tykiai, ramiai, vienu vienas, taip, kaip jis ir gyveno. Niekas nestovėjo šalia jo tą paskutinį momentą. Niekas jam jokios pagalbos suteikti negalėjo. O jeigu ir šaukėsi jis jos, niekas jo negirdėjo. Neuzdegė jam niekas net žvakutės. Niekas ir jo paskutinių žodžių negirdėjo... Tik po savaitės, balandžio 24 d. pasiekė žinia, kad jo palaikai yra Montreelio miesto šaldytuvuose. Buvo ieškoma velionies artimųjų, kurių jis neturėjo.

Visas reikalas pakliuvo į Kvebeko provincijos kuratoriaus rankas. Grėšė palaidojimas pagal kuratoriaus nuostatai laikinai kape, jų kapinėse! Teko imtis skubių priemonių Montreelio lietuvių bendruomenei. Tik po ilgų derybų ir ginčų su Kvebeko kuratoriumi pavyko gauti sutikimą velionį palaidoti pagal Montreelio lietuvių pageidavimus. Palaidotas jis buvo su priderama pagarba ir su visoms apeigoms iš Montreelio Aušros Vartų šventovės.

Jono Neverdausko ir jo brolio Kazimiero palaikai ilsiis Montreale Cote-de-Neiges kapinių mauzoliejaus nišoje su atitinkamais įrašais.

Išleisė ramybėje bendro likimo drauge!



JAV LB XIII-sios tarybos sesijos spalio 9-10 d.d. Čikagoje darbo prezidiumas. Iš kairės: SVAJONE KERELYTĖ, GRAZINA KAMANTIENĖ, dr. VYTAS NARUŠIS ir VYTAUTAS KAMANTAS. Posėdyje kalba PLB valdybos pirm. BRONIUS NAINYS

Amerikos lietuvių rūpesčiai

(Atkelta iš 5-to psl.)

Diskusijų laikas vis buvo prailginamas, norint patenkinti jų dalyvius. Po to keturių LB apylinkių atstovai kalbėjo apie LB apylinkių veiklos pagyvinimo svarbą. A. Karnienė pabrėžė, kad į LB apylinkes turėtų būti atkreiptas tinkamas dėmesys, nes "visa stiprybė ateina iš šaknų — iš apylinkių". Ji pabrėžė komunikacijos svarbą tarp LB apylinkės narių ir valdybos, o taip pat ir tarp LB apylinkių valdybos ir aukštesnių krašto LB instancijų. LB veikla negali gyvuoti be lėšų, o jos sutelkiamos tik per apylinkes. Yra du lėšų šaltiniai: Vasario 16-sios aukos ir renginiai. Norėtų, kad krašto tarybos nariai įsijungtų į apylinkių veiklą; kad būtų paremta apylinkių veikla, rengiant kultūrinius renginius.

S. Daulienė sakė, kad LB lietuvių gyvenvietėse yra lyg švityrų. Kai LB apylinkės valdyba rodo iniciatyvos, visuomenė prisideda savo darbu ir aukomis. Ji siūlo apylinkėms minėti tautines šventes, lankyti ligonius ir jiems padėti, organizuoti talką našlaičiams, Lietuvos konsulatui, LB įstaigai Vašingtone.

A. Kupcinskas pasigedo liet. jaunimo parapijos veikloje, nes be jaunimo nėra ateities. Jo nuomone, pačios parapijos galėtų aktyviau dalyvauti, pritraukiant jaunimą. Svarbūs sporto klubai ir sporto salės, nes tai domina jaunimą. Norėtų pagalbos, kad galėtų išsinuomoti sporto salę. Pabrėžė, kad negalime atstumti žmonių, kurie nori padėti, save skaito lietuviams, nors lietuviškai menkai ar visai nekalba.

Ar išeitina iš kaimo?

Mano kolegos (ir aš) pastebėjo, kad didžiojoje laikraščių dalyje viena tema yra uždrausta ("tabu") — tai nepagrįžti atsiminimai apie "socialistinio realizmo" (tiksliau — tikrovės klastojimo) kūrėjų darbus, kai dabar jie visai kitaip rašo. Ir lyg niekur nieko: nei išpažinties, nei atgailos, nei atsiprašymo. Tai aš patyriau eliniame Kauno rašytojų draugijos susirinkime, tai liudija ir dabartiniai jos laikraščiai. Spėju, kad tai bus pagrindinė priežastis, dėl kurios mes stokojame brandesnių raštų dabartyje. Kai praeitis "tampa" tariama *tabula rasa* (gryna lenta, kurioje nieko neįrašyta), dingojasi, kad nėra už ką atgailauti... Tik vargas nuoširdžiai gyventi.

Sutinku su kolegos literatūros mokslininko nuomone, kad ir "rimtosios" ("profesionaliosios") kritikos straipsniai yra "truputį retoriški", nors kitoje vietoje tas "truputis" pavirsta gražbylostės potvyniu: "Kritikai plaka savo skaitytojus, plaka savo kultūrą, neva kalbėdami apie meną". (Atvira šnekant, kyla klausimas: ar nėra tu pačių ar į juos panašių retorikos bruožų ir mielo kolegos literatūrinėje kritikoje, kai jo kritikuoti bei vertinti kūrėjai prisipažįsta, jog to, ką kritikas randa, jie nevaizdavo savo kūryboje?).

Nemažesnė problema ir su kaimo vertinimu literatuose. Kai reporteris ir kritikas tartamdi tikina, jog Lietuva turi "išeiti iš kaimo", bet nepasako, kuria prasme, ta bendrybė beveik nieko nesako. Jei kas gimė kaimo "bakūžėje", vargiai gali turėti tokių jausmų, kuriais garsėja miestų gatvių sutvės, tad kam save laužyti? Juk ir toje (šiauroje?) pirkioje durys buvo plačiai atvertos visų amžių bendražmogiškosioms idėjomis, dažnai prieštaraujančioms (plačiam?) miesčioniškumui. Nebent tos idėjos keistos avangardinėmis aukštytyn kojom skeryčiamosi naujovėmis? Ar reikia ištrinti faktus, kad mūsų kaimiečiai, "neišėję iš kaimo", nenutautėjo istoriniais amžiais ir netapo privileijuotais "normalaus gyvenimo" nomenklatūriniais pokariniais metais? (Paskutinis kaimiečių balsavimas už savo buvusius skriaudejus yra daug sudėtingesnis dalykas, netelpantis šio straipsnio rėmuose).

O dabar, malonūs skaitytojai, skaitytojos, jei turite progą, iškauskite į lietuviško kaimo žmonių tarmišką šneką ir ją palyginkite su miestiečių žurnalistų, literatų ar valdininkų subarbaninta (prikimšta svetimybų) kalba, ir aš neturiu abejonės — "neišeisite iš kaimo". Ir tam, kam atrodo, kad tarptautiškumas

P. Joga sakė, kad apylinkės yra paliktos Dievo valiai, išskyrus aukų prašymą! Būtų pagėdaujama, kad krašto tarybos ir valdybos žmonės pasikalbėtų su apylinkių žmonėmis. Anksčiau vykdavo rajoniniai suvažiavimai. Jis ragino juos ir vėl atgaivinti. Tokiuose suvažiavimuose apylinkių pirmininkai galėtų išsikabinti, galėtų pasikeisti idėjomis, gauti pasikatinimų. Jaunimo sudominimo LB veikla klausimais kalbėjo PLJ s-gos pirm. P. Mickus, A. Gečas ir E. Kulikauskas.

Baigiant norėtusi pastebėti, kad sesija vyko gražiaiame priemiesčio viešbutyje, šalia O'Hare orausčio, kur kambariai nebuvo brangesni kaip... dabartinėje Lietuvoje. Posėdžiauti viešbutyje buvo patogiu, o iš visų JAV pakraščių daugiausia lėktuvais atvykusiems tarybos nariams bei svečiams, nereikėjo po miestą toli važinėti. Šioje sesijoje buvo daug

yra vertesnė idėja nei tautiškumas (aš nesu prieš tarptautiškumą) ir po rusiškai sovietinio "internacionalizmo" utopijos griūties, tenka pastebėti, kad dar ir šiais amžiais reikalingas bendruomenės bei visuomenės vienijimosi principas didžiaja dalimi tebeprisklaido nuo tautiškumo, — norim mes to ar nenorim.

Kaip bendrauti?

Žmonijų bendravimas visuokiais atžvilgiais būtinas. Nėra visuomenės, kilties ar tautos, kurios nariai nebendrautų. Tik bendravimo būdai yra skirtingi, apsręsti įvairių ryšių. Vienoje pusėje yra vergų ir jų varovų ryšiai, kitoje — visuotinėmis žmonių teisėmis paremti ar krikščioniški artimo meilės ryšiai. Ir dabartinėje Lietuvoje atrasime tų ryšių atspalvius. Jų tarpe bene kebliausią vietą užims buvusių nusikaltėlių ryšiai su jų aukomis, kurios išliko gyvos. Vilties teikia faktas, kad tik dalis tautiečių buvo engėjai nomenklatūrininkai. Abejotina, ar jų vaidinimas, jog ir jie yra tikri, žmoniški žmonės, juos padaro pilnaverčius, — kol jie neprisipažins, neatgailos, neatsiprašys.

Ar šiuo atveju negelbėtų ribotas bendravimas su žmonėmis be atgailos?

kas išdiskutuota, išsiaiškinta, nors ir pritrūko laiko visiems sprendimams patvirtinti. Tai reikės atlikti korespondenciniu būdu.

JAV LB Vid. vakarų apygardos pirm. K. Laukaitis su valdyba ir talkininkais nuosirdžiai rūpinosi, kad sesija kuo geriausiai praeitų, už ką dalyviai jam ir talkininkams yra dėkingi.

Ketvirtasis posėdis buvo skirtas diskusijoms įvairiose komisijose: švietimo komisijos pirmininkas — Juozas Polikaitis, kultūros — dr. P. Kisielius, visuomeninių reikalų — Z. Viskanta, socialinių reikalų — A. Armalis, religinių reikalų — D. Kojelytė, jaunimo — Ed. Meilus, finansų — Č. Mickūnas, organizacinių reikalų — P. Alšėnas. Tos komisijos posėdžiavo kiekviena atskirame viešbučio kambaryje.

Spalio 10 d., 8 v.r., viešbučio patalpose kun. Juozas Vaišnys, SJ, aukėjo Mišias ir pasakė pamokslą. Mišiose dalyvavo daug tarybos narių ir svečių. Visi ypač puikiai giedojo tradicines liet. giesmes, vadovaujant dr. P. Kisielui, M. Sado-niui ir dr. V. Majskauskui, iš senų laikų žinomiems dainos ir giesmės mėgėjams.

Šeštame posėdyje svarstyta tema: sėkmingos pagalbos Lietuvai konkretūs pavyzdžiai ir jiems reikalinga JAV LB talka. Išsamius pranešimus iš savo organizacijų veiklos padarė V. Vėbraiūtė-Gustienė AP-LE (American Profesional Partnership for Lithuanian Education) pirmininkė, Lithuanian Mercy Lift pirmininkas Jurgis Lendraitis ir US Baltic Foundation — Linas Kojelis. Jie visi prašė juos remti. V. Kamantas siūlė priimti nutarimą, kad JAV LB taryba, išklausiusi visų trijų pranešimus, labai vertina tų institucijų darbą, priitaria jų veiklai ir prašo LB apylinkes juos remti. Šis nutarimas buvo vienbalsiai priimtas.

Popietiniuose posėdžiuose buvo priimtos apyskaitos ir patvirtinta sąmatos visoms taryboms, išskyrus Soc. reikalų tarybą, kurios sąmata bus patvirtinta po to, kai "Lithuanian Human Services" ir "Seklyčios" restorano apyskaitos bus atskirai pateiktos patvirtinti. Taip pat buvo patvirtinta JAV LB įstatų ir taisyklių dalis, už kurią buvo balsuota šeštadienio vakariniame posėdyje, likusi dalis atidėta spresiti kitą kartą. Paskutiniame posėdyje Gintaras Čepas pranešė apie JAV LB tarybos rinkimus, kurie turės įvykti ateinančią pavasarį.

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įraš
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusyj,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

AMBER BEECH Inc.

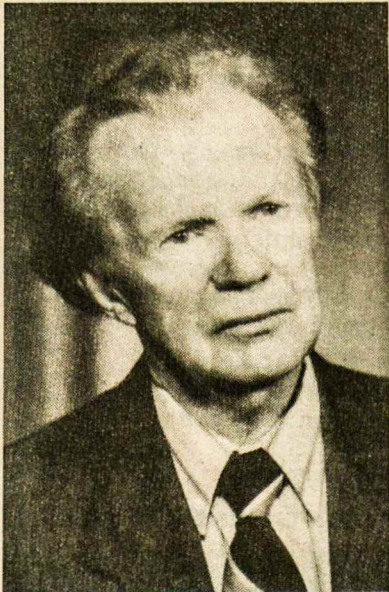
ATLIEKAM NAMŲ
REMONTUS ir
ATNAUJINIMUS
virtuves, vonias, rūšių
įrengimus, langus, duris
plytelių dėimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS
AL MARGIS
TORONTO-WASAGA BEACH
(416) 656-4149

Tikri ir netikri nariai?

Pasak marksistinės ideologijos, moralė (sąžinės pagrindas) priklauso nuo to, kas turi gamybos priemones bei valdžią. Netotalistiniame pasaulyje šis "dėsnis" retai ir tik mažą dalimi galiojo, o Sovietijoje jis buvo begėdiškai įkūnytas. Taip ir Lietuvoje "vyresnieji broliai" komun-

IGNAS MEDZIUKAS

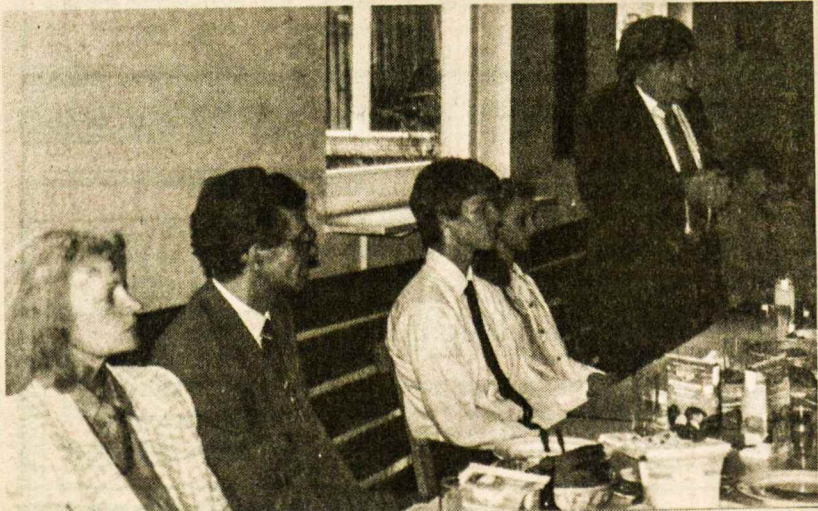
Visuomenininkas ir žurnalistas Kazys Karuža, gyvenantis Los Angeles mieste, neseniai sulaukė 85 metų amžiaus sukakties. Sūnaus dr. Šarūno ir Sandros Karužų rezidencijoje, Rolling Hills Estates, Ca., buvo surengtas jo pagerbimas, kuriame dalyvavo kelios dešimtys asmenų — krastiečių, draugų bei giminių. Dalyvavo Lietuvos gen. garbės konsulas V. Čekanauskas su žmona, ALT-os Los Angeles skyriaus pirm. A. Mažeika su žmona. Žodžių sukaktuvininką sveikino: poetė J. Švabaitė-Gylienė, atvykusi iš Čikagos, poetas B. Brazdžionis, rašytoja Alė Rūta-Arbienė, R. K. Vidžiūnienė, V. Trumpa, A. Markevičius. Buvo keletas sveikinimų iš Lietuvos raštu, kuriuos perskaitė J. Kojelis. Sukaktuvininkas buvo apjuostas tautine juosta, šia proga išaušta ir atsiųsta iš Lietuvos. Sugiedota „Ilgiausių metų“. Sukaktuvininkas dėkojo visiems apie jį gražių žodžių atsiliepusiems. Po to vyko šaunios vaišės.



KAZYS KARUŽA

Kazys Karuža yra gimęs Skotijoje, kur jo tėvai buvo emigravę iš Lietuvos prieš I pasaulinį karą. Dėl motinos sveikatos, gydytojams patarus, Karužų šeima 1912 m. gegužės mėn. su dviem sūnumis Petru ir Kaziu išvyko į Lietuvą. Greit kilo Pasaulinis karas, ir tėvas Andrius Karuža, kaip rusų armijos atsargos karys, buvo mobilizuotas, pasiūstas į frontą prieš vokiečius, greit pateko į jų nelaisvę. Karužienė liko su dviem mažais vaikais, todėl šeimai teko daug vargo patirti. Tėvui po kelių metų grįžus iš nelaisvės, gyvenimas palengvėjo. Jie apsigyveno Vokiškėlių kaime, netoli nuo Vilkaviškio miesto, kur įsigijo mažą namelį ir žemės sklypą.

Vyresnysis Kazio brolis Petras, baigęs Vilkaviškio gim-



Šių metų Vasario 16 gimnazijos abiturientų išleistuvėse. Iš kairės: N. NAMAVICIENE, Lietuvos ambasadorius Bonoje prof. Z. NAMAVICIUS, abiturientai LIUDAS MOTEKAITIS ir DIANA MIULERYTĖ bei direktorius A. ŠMITAS



VASARIO 16 GIMNAZIJOS mokiniai, išsiriakę 1993-94 m. mokslo pradžios iškilmėi

Nuotr. M. Šmitienės

naziją, išvyko 1928 m. studijuoti į universitetą Kaune. Petras, dar būdamas gimnazijoje, pasireiškė kaip poetas ir publicistas. Jis gavo literatūros redaktoriaus darbą dienraštje „Rytas“. Vėliau, išlaikęs konkursinius egzaminus, dirbo Vidaus reikalų ministerijoje kino filmų cenzūros sekretorium ir cenzorium.

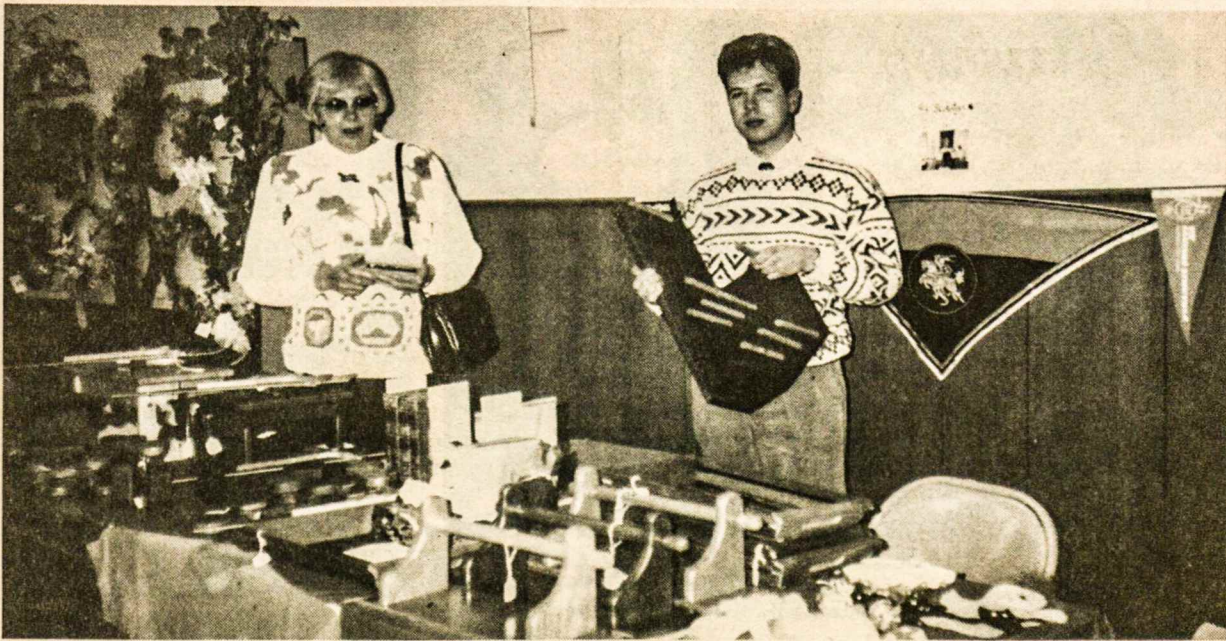
Kazys buvo pradėjęs eiti mokslus Vilkaviškio gimnazijoje. Brolis jį pasikvietė į Kauną, kur jis, pasirodęs privačiai, išlaikė 4 klasių egzaminus, mokslą toliau tęsė Pavasario aukštesniojoje komercijos mokykloje, vėliau sausiusį švietimo institute.

Broliai netikėtai 1933 m. kovo 15 d. mirus plaučių uždegimu, Kazys pateko į sunkias materialines sąlygas. Vėliau jis gavo darbą „Naujosios Romuvos“ administracijoje, o iš čia perėjo tarnauti į Pagėgių munitinę. Užėmus Klaipėdos kraštą vokiečiams, dirbo Tauragės geležinkelio stoties munitinėje. Kai Lietuvą okupavo bolševikai, jis dirbo „Lietūkyje“, o vokiečių okupacijos metais buvo „Maisto“ skerdyklos Šakiuose direktorius. Iš čia jam teko trauktis į Vakarų su žmona Jadvyga ir dviem mažais vaikais.

Iš Vokietijos atvykęs į Kaliforniją, ieškojo darbo. Ėmė galvoti, kaip čia lengviau sudaryti ekonominį pagrindą. Pirkio namus. Kai tas rajonas dėl gyventojų rasinio pasikeitimo ėmė prastėti, pardavė ir pirkio kitus, geresnius. Pagaliau netoli Šv. Kazimiero parapijos šventovės pasistatė trijų aukštų butinius namus, kuriuos pavadino „Villa Traikai“ ir taip apsirūpino ekonomiskai. Sūnų Šarūną ir dukrą Giedrę Karužai išleido į mokslus. Vaikai sukūrė lietuviškas šeimas.

Visą laiką Kazys dalyvavo organizacijų veikloje iš pat jaunystės. Ateitininkas, šaulys. Ilgą laiką pirmininkavo Juozo Daumanto šaulių kuopai. Po keleto metų pertraukos vėl išrinktas šios kuopos pirmininku. Spaudos darbuose reiškiasi nuo 1933 m., rašinėdamas ir įvairius laikraščius. Parašė puikių reportažų iš savo kelionių Europoje ir Pietų Amerikoje, kurie buvo paskelbti spaudoje. Neseniai išleido savo atsiminimų knygą „Laikas ir įvykiai“ su daugybe retų nuotraukų. Įamžino savo mirusį brolių Petrą, išleisdamas apie jį prisiminimus, jo poezijos ir prozos raštus. Nuvykęs į Lietuvą, Vilkaviškio kapinėse pastatė broliui Petriui, jo dukrelei ir tėvams gražų paminklą. Remia Lietuvoje studentus ir daugelį kitų lietuviškų reikalų.

Ilgiausių metų, mielas Kazy!



JAV LB Klivlando apylinkės surengtų Lietuvių dienų 1993 m. spalio 9-10 d.d. skautų paviljone A. DUNDURAS parduoda mezgimo stakles O. ŠILĖNIENEI

Nuotr. V. Bacevičiaus

Lyriški gyvenimo apmąstymai

Matematiko Č. Masaičio poezija – „Nuotaikų pėdsakai“

ALĖ RŪTA

Be mūsų ir Pegaso
Man kiekviena dulkytė
Dainas širdin įrašo
Su pasakom ir mitais.

Vokietija, 1948 m.

Šių dienų apmąstymus
mokslininkas ir poetas taip
apibendrina:

Nuo gyvenimo upelio kranto
krenta žvilgsnis laiko upėn,
o širdy garuoja skausmas
netesėtų pareigų sekundėms,
praėjus garuoja atminimais ...

1986 m., 356 psl.

Autorius sakosi eiliavęs
„nuo neatmenamų laikų“ (5 psl.) ir dėl formos pasiaiškina
eilėrašty „Rimas“ — 1965 m.,
340-41 psl.

Atleisk man, dangaus skambusis
rime,
Ir ritme, atmatuotas anapestais ir
daktiliais —
Giesmė mana iš viesulų sau taktą
ima.
Atleiskit, ji žolėį snarėdama
nutyla ...

Be pretenzijų į literatūrinės
aukštumas, nuoseklus ir
nuoširdūs išsisakymai, pabandant
ir sonetą, kartais — „nuskrieja
su skambiais fagotais. ... jamba
iš erdves plasnoti“ (341 psl.); tačiau
skambiausi — ketureiliai, tik pasitraukus
iš Lietuvos, patriotinėm temom:

Kai viltis paskutinė sutemo
Ir vergija jau tvindė namus,
Mes nuklydom į svetimą žemę
Laukt, kol laisvę tėvyneį atbus.

Dabar, kai užgeso graustinis
Ir taikos jau prašvito brėksmė,
Alkė laisvės ir oro tėvynės,
Rodos, bundančią regim tave.

„Mes gyvenom tavim“,

Vokietija, 1947

Arba:
Mana tėvyne kaip širdis mažytė,
Ir man namai — ne visos žemės
šalys.

Piktų audrų iš tėviškos išvytas,
Ilgiuos tik jos dangaus melsvos
skiauteles.

1947, 15 psl.

Skambumu ir tema šis posmas
atliepia Salomėjos Nėries
eilėrašty apie Lietuvą („kaip
gintarėlis ant delno ...“).

Česlovas Masaitis eiliuodamas
pamini Maironį, Aistį, Mačernį ... Tačiau įtaka daugiau
Bernardo Brazdžionio. Pavyzdžiui:

Šaukiau tave obels žydėjimu baltu,
kurs skendo Barupėį žydra
spalva ... (16 psl.)

Arba:
Aš per svetimus kaimus ir miestus
Tarp natvies, tarp viltingų šviesų
Gyvą teikė, laiko nelieta,
Širdyje kaip gyvybė nešu.

„Tėviškos aidas“, 20 psl.

Pastebima ir Putino įtaka:
Dievuliau mano, ar tikrai paparčio
žiedas —
tikrai svajonėje užgimusi legenda?
Ir argi laimė ... 262 psl.

Knygos pradžioje poeto žmonos
giminaitė Teresė-Aldona Gečienė
sklandžiu straipsniu atskleidžia
autorius biografią ir knygos tikslą ...

Česlovas Masaitis — matematikas,
1937 m. baigęs Kauno V. D. universitetą, mokytojas
jėzuitų gimnazijoje, buvęs
Astronomijos katedros laborantoprofesorium
Kauno ir Vilniaus universitetuose. Vilniuje
vedė lituanistę Eleną Balčiūnaitę. Nuo komunistų
invazijos 1944 m. pasitraukė į
Vokietiją arkliais pakinkytu vežimu.
Vadovavo lietuvių stovykloms, įsitraukė į VLI-Ko
ir BALFo veiklą. Išvykęs 1949 m.
į Ameriką, dar studi-

javo daktaro laipsnui įgyti, dirbo mokslinėje srityje įvairiuose
universitetuose. Rašė mokslinius
straipsnius. Pakviestas į Lietuvą,
irgi skaitė paskaitas. Taip „išvietintasis-
trentinys“ dr. Česlovas Masaitis
nuo alaus statinių plėvėjo (Vokietijoje —
maitinti šeimą) tapo plačiai žinomuo
mokslininku Amerikoje, Kanadoje,
Lietuvoje ir kitur. Netekęs dukrelės
(vienuolės) ir kiek vėliau žmonos,
dabar jau dešimt metų gyvena vienas
savo paties suprojektuotame name
prie ežero Connecticut valstijoje
(netoli Putnamo seselių vienuolyno).

Grįžtant prie knygos „Nuotaikų
pėdsakai“, eilėraštyje „Būtis“
autorius pasisako:

Vėjui, snaigėj, minty ir pavasario
vysnioį
aš ieškojimą savo randu
būtimi įrašytą.

Gamta, mintis, vienuma. Ir
nuo pat pradžių iki dabar
nuolat minima svajonė ir ilgesys.
Ankstesniuose posmuose daugiau
optimizmo, net didaktikos:

Šypsok gyvybei ir tada, kai sielos
miršta, neradusis skubėjimo
prasmės.
Papuokš Tiesos altorių, kai apgaule
slenka paslapčia melu paausintam
drabužy.
Mylek, kai neapykanta nužudo
viltį, norą ir svajonę.
Mylek — ir būsi spindinčių sapnų
žmogus nužmogintos tikrovės
tamsoje.

Vėliau daugėja pesimizmo
dvelkiančių eilėraščių:

Ir atminimų žvaigždės krinta ...
krinta

į nebūvimo juodą labirintą
ir į skubėjimą, nuskrudusį
svininiais liūdesio sparnais
į ateitį, kurios nėra ...

„Ar atmenį“, 1985 m., 175 psl.

Dauguma Č. Masaičio eilėraščių
perkrauti įvaizdžiais, aptemdomi
metaforų gausa. Yra ir gryno
jausmo lengvų posmų:

Atsimeni?
Sakiau, kad myliu aš tave,
ir tu tikėjai.
Tu parašei man šią laišką.
Kiek metų gelto jojo popierius ...

Buvimo mums — tik dulkė,
o ilgesio, o ilgesio — atlantas
viename buities lašely.
Pagelto ilgesys ir laiskas,
o aš skaitau tave gelsvam lapely.

1990 m., 181 psl.

Arba motinai:
Išbėgau aš, savęs ieškodamas,
į nepaįstamo buvimo paklydimą,
Tiesas surasti neįrodomas,
Pralenkti laiką ir pabėgti nuo
likimo.

Grįžtu čia vėl atnešęs tuštumą,
Įvilkęs jį į nykstantį būvimą.
Matai, motule, mes sudūžtame,
Savęs ieškojimo bedugnėje parimė.

1988 m., 105 psl.

Ir eilėraštyje „Laimė“
(138 psl.):

Mums visiems juk Dangus padalina
Po raselę iš žydinčių lankų.
Kam gana trupinėlių ugninių,
O kitiems ir gaisrų neužtenka.

Deja, čia klaidingas kirčiavimas,
kurio ir kitur pasitaiko.
Autorius pasisako rašęs tik
savo nuotaikas ir tik sau; bet
jis tikisi, kad skaitytojas jo
posmuose atras „savo ilgesį ir
sapną“:

O, kad aš kaip vandens lašelytis,
Kaip puta tarp bangų sidabrinų,
Kad galėčiau save išsklaidyti
Į gyvųjų širdžių vandenynus!

1948 m., 73 psl.

Knygos turinys suskirstytas į
septyniolika skyrių, matyt,
pagal tematiką. Skyriuje „Ko-

dėl?“ labiausiai mėginama
įspėti gyvenimo prasmės mįslę:

Ką paliksim mozaikoj savo įpintą?
Rausvo rytmečio meilės pražydusią
rožę?
Ar ieškojimo savo tamsos labirintą?
Ką draugai dar minės, mūsų karstą
užvožę?

„Mozaika“, 1965 m.

Bet jautriausi būties tema
eilėraščiai yra skyriuje „Neparašyti
laiškai“, skirtame mirusiai
dukrelei:

Atleisk, aš tau išeinant taip
skubėjau
ir užmiršau paklausti, kas yra būtis
ir laikas ...
Man atsakyk dabar:
ar laikas-praradimas, amžinybė,
ar būtis?

282 psl.

Mes džiaugsmą terandame tik
ilgesy,
tik bėgdami vis į svajonių iliuziją.
Mums džiaugsmas plasnus tik
anapus — kaip sapnas,
kai siela išmoks atsiliepti
į tyrą Praamžiną Aidą ...

286 psl.

Ir:
... kodėl mes per vėlai išmokstame
mylėti?

293 psl.

Jautrių ir vykusių posmų
yra ir skyriuje „Tau vienai“ —
žmonai:

Atsimeni — kartu mes žaidėme
saulėlydžiais
ir supom saulės spindulį delnuos ...
Kartu ieškojome dar niekad
neskambejusios dainos ...

Kodėl nubėgai,
suvėrusi visų saulėlydžių spalvas
į šimto paslapčių rožančių?
Į vieną skausmo paslapčių,
kančią ...

„Ar atmeni?“, 175 psl.

Ir:
Tačiau tik mintį blankią, sudėvėtą,
Ieškojimą pageltusį ir seną
Randu vienatvę, mirštančią iš
lėto,
Ir laišką jais rašau Svajonei mano.
O tu degi, degi naujais
žvaigždynais ...

„Ieškau žodžio“, 178 psl.

Dr. Česlovas Masaitis tiksliai ir
meniškai užfiksuoja savas
nuotaikas; bet jis atliepia ir
kitų išgyvenimus, ypač skausmo,
būties eilėraščių. Knyga kietais
viršeliais, su minorinių spalvų
dailininkės Filomenos Linciučės-
Vaitiekūnienės piešiniais; jos ir
prasmingos, gražiai atliktos
skyrių vinjetės. Meninis knygos
redaktorius — R. Orantas.

Česlovas Masaitis, NUOTAIKŲ
PEDSAKAI. Eilėraščiai. Redaktorė —
A. Karosaitė. Išleido „Vagos“
leidykla Vilniuje. Spausdino
„Spindulio“ spaustuvė Kaune
1992 m. Kaina sutartinė. Tiražas —
2,000 egz.

Konkursas

Ilinojaus universiteto Čikagoje
lietuvių kalbos ir literatūros
katedrai pastoviam darbui
reikalingas profesorius (docentas).
Minimalūs reikalavimai:
daktaro (buv. mokslų kandidato)
laipsnis, vertingi moksliniai
straipsniai, geras anglų kalbos
mokėjimas. Pagėdautina, kad
sugebėtų dėstyti Baltų ir Slavų
lingvistiką. Prašymus ir tris
rekomendacijas siųsti: Dr. Biljana
Sljivc-Simsic, Head Department of
Slavic and Baltic Languages and
Literatures, University of Illinois
at Chicago, 601 South Morgan,
1628 UH (M/C 306), Chicago,
IL 60607. Konkursas tęsis,
kol atsiras tinkamas kandidatas.
Inf.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Birutė Reivydaite-Vizgirdienė,
Texas valstijos Houstone gyvenantis
lyrinis sopranas, išvyko
Lietuvon. Jos koncertai su bosu
Vaciu Daunoru, fleitistu Algirdu
Vizgirda ir pianistu Robertu
Bekioniu numatyti Vilniuje, Kaune,
Panevėžyje ir Šiauliuose.

JAV LB kultūros taryba po ilgai trukusių ginčų vėl pradeda
organizuoti metines premijas. Jų
paskyrimas ir įteikimas buvo su-
stabdytas dėl Lietuvių fondo Čika-
goje nutrauktos finansinės para-
mos. „Darbininkas“ praneša, kad
dailės premiją paskirs komisija,
kuria sudarė trys dailininkai —
Vytautas Kazimieras Jonynas,
Elena Kepalaitė ir Petras Vašys.
Premijos dydis ir mecenatas ne-
paminėti. Lietuvių rašytojų draugijos
\$2.000 premiją už geriausią 1992
m. grožinės literatūros knygą
paskirs Kostas Ostrauskas, Vy-
tautas Volertas ir Leonardas Žit-
kevičius. Šios premijos mecenatas
— Lietuvių fondas Čikagoje. Atei-
tyje turėtų paaiškėti, ar bus at-
gaivintos visos lig šiol JAV lie-
tuviams skirtos premijos, ar gal-
būt tik jų dalis.

Filosofijos prof. dr. Stasio Šal-
kauskiu premiją yra įsteigę
Lietuvos kultūros fondo Šiaulių
krašto entuziastai. Ji kas dveji
metai paskiriama už itin aktyvią
veiklą Lietuvos kultūros, meno
ir mokslo srityse. Pirmuoju šios
premijos laureatu 1991 m. tapo
filosofas Romualdas Ozolas, o
1993 m. premiją laimėjo čikagietis
antropologas ir biochemikas
Arvydas Žygas. Lietuvon atvykęs
1989 m., jis skaitė paskaitas
pradžioje Vilniaus universitete,
o vėliau — atgaivintame Vytauto
Didžiojo universitete Kaune. Tre-
jus metus tam universitete jam
teko būti dekanu studentų reika-
lams. Jis taipgi tęsė prof. dr. S.
Šalkauskio pradėtą darbą su ateiti-
ninkais ir jau 1989 m. buvo iš-
rinktas Lietuvos ateitininkų fe-
deracijos pirmininku. Antroji
premiija jam įteikta Šiaulių in-
žinierių namuose. Tada šis iškil-
mės dalyviai aplankė prof. dr. S.
Šalkauskio kapą senosiose Šiau-
lių kapinėse.

Dail. Viktoras Vizgirda, gyven-
gęs ir kuręs Bostone, mirė liepos
10 d. Centerville slaugos namuose
Cape Code, Mass. Jo palaikai iš
vietinės katalikų šventovės bu-
vo palydėti krematoriuman, kur
lietuvių vardu su velioniu atsisveikino
dail. Pranas Lapė. Spalio pradžioje
urną su pelenais Vilniun nu-
vežė velionies našlė Elena Vizgirdienė
ir sūnus Rimtautas su žmona
Birute. Vilniečiai su velioniu
atsisveikino Šventų Jonų švento-
vėje ir po gedulinių Mišių kars-
tan įdėtus pelenus palydėjo į An-
takalnio kapines. Taptytojas Vik-
toras Vizgirda spalio 5 d. palai-
dotas šalia savo jaunystės dienų
bičiulio skulptoriaus Juozo Mikė-
no (1901-1964). Laidotuvių proga
Dailės muziejuje buvo surengta
dail. V. Vizgirdos atminimui skir-
ta dviejų dalių jo tapybos darbų
paroda. Pirmajai daliai buvo su-
teikti prieškario laikotarpį Lie-
tuvų nutapyti kaimo peizažai su
senom trobom ir medžiais, pa-
pydyti naturmortais. Menotyras dr.
Irena Kostkevičiūtė pabrėžė, kad
antroji dalis, atstovavusi kūrybi-
niam išieivijos laikotarpiui, jau
atspindėjo abstraktaus meno po-
veikį su naujomis spalvomis, švie-
sesniu koloritu.

Lietuvos televizijos ir radijo
pramoginės muzikos ansamblis
„Armonika“, pakviestas čikagietės
Pranės Štutienės, trečią kartą
lankėsi JAV. Stasio Liupkevičiaus
nuo 1980 m. vadovaujamos
„Armonikos“ koncertinėje
išvykoje dalyvavo devyni instru-
mentalistai ir dainininkai — Ni-
jolė Knūkštaitė, Vida Vaičiulytė,
Jonas Ališauskas, Giedrius Butautas,
Antanas Jonušas, Ramutis Kaspariūnas,
Alfredas Klimas, Algis Klimka,
Jonas Valukas ir pats vadovas Stasys
Liupkevičius. Ansambliui eilėraščių
deklamacijomis talkino Vilniaus
dramos teatro aktorius Tomas
Vaisieta. Šiai išvykai skirti kon-
certai buvo pradėti Čikagoje rug-
sėjo 18-19 d.d. Atskirai pasirody-
mą turėjo Dzūkijoje 1933 m. rug-
sėjo 22 d. gimęs aktorius T. Vai-
sieta. Jame buvo prisimintas ir jo
amžiaus šešiasdešimtmėtis. An-
samblio „Armonika“ išvyka užbaigta
spalio 31 d. koncertu Detroito
lietuviams. Dėl laiku neparūpin-
tų vizų teko atsisakyti planuoto
koncerto Kanadoje. Toronto ir
apylinkių lietuviams skirtas kon-
certas buvo numatytas lapkričio
7 d. Anapilyje.

Vilniaus pedagoginis univer-
sitetas šiais mokslo metais pra-
dėjo ruošti tikybos mokytojus.
Tikybos katedros atidaryme daly-
vavo, ją pašventino, dėstytojus
ir studentus pasveikino Vilniaus
arkivyskupas metropolitas Audrys
Juozas Bačkis. Tikybos katedroje
pirmuosius mokslo metus pradėjo
30 studentų.

Vytauto Ulevičiaus medžio
skulptūrų muziejus atidarytas
atgaustos Kėdainių rotušės pa-
talpose. Jis yra Krakėse gyvenan-
tis medžio drožėjas, Lietuvos dro-
žėjų šventės du kartus išrink-
tas jų meistru meistru. V. Ulevi-
čius, sukūręs apie 120 ažuolinių
paminklų, yra dalyvavęs liaudies
meno parodose Anglijoje, Pran-
cūzijoje, Alžirijoje, Graikijoje.
Jo kūriniuose vyrauja mitologi-
nės, religinės bei istorinės te-
mos. Tai liudija skulptūrų muzie-
jus išstatyti tokie kūriniai, kaip
„Barbora Radvilaitė“, „Šv. Jur-
gis“, „Angelas su trimitu“ ir „Ge-
dimino sapnas“.

Vokietijos „Dittchenbuehne“
teatras Elmshorno mieste žiūro-
vus pakvietė Hermano Sueder-
manno pjesėn „Kiškių kailiukų
pirklys“. Premjerinį spektaklį
vokiečiams padėjo paruošti Klai-
pėdos dramos teatro atstovai. Sce-
noavizdžius ir drabužius sukūrė
klaipeidietė dail. Sofija Kanavers-
kytė, vieną pagrindinių vaidmenų
— aktorius Vytautas Paukštė, jį
scenoje atlikęs lietuvių kalba. „Dit-
tenbuehne“ teatras su klaipeidie-
čių talka pastatytą H. Suederman-
no pjesę šią vasarą gastroliavo
Vokietijoje, Lenkijoje, dabarti-
niame Kaliningrade, Klaipėdoje
ir Šilutėje.

Panevėžio fotografijos gale-
rija šio miesto 490-tyčių metų sukak-
čiai surengė fotomenininko Stasio
Povilačio nuotraukų parodą „Pa-
nevėžio didieji“. Parodos atidary-
nam buvo įjungtas kamerinio an-
samblio „Muzika“ koncertas. Kon-
certą papildė Broniaus Kutavičiaus
„Paskutinių pagonių apeigų“
įrašas, skambėjęs visą parodos
laiką. Tie Panevėžio didieji S.
Povilačio nuotraukose — dra-
mos teatro rež. Juozas Miltinis,
kompozitorius Bronius Kutavi-
čius, nuo Panevėžio kilęs ir da-
bar Lenkijoje gyvenantis bei ku-
riantis dail. Stasys Eidrigėvičius.

Vytauto Mačernio (1921-1944),
karo liėpsnos žuvusio talentingo
poeto, septyniadesimties gimta-
dienis buvo paminėtas specialia
konferencija Plungėje 1991 m.
birželio 8-9 d.d. Ten tada skaity-
tų pranešimų rinkinį „Vytautas
Mačernis“, sudarytą ir redaguotą
poeto Eugenijaus Matuzevičiaus,
1993 m. vasarą išleido Plungės
rajonų kultūros skyrius ir „Sau-
lutes“ redakcija. Rinkinyje yra
pranešimai: Viktorijos Dajotytės
— „Vytauto Mačernio žemaitiš-
kumas“, Vytauto Kubiliaus —
„Vytautas Mačernis ir žemininkai“,
Tomo Sakalausko — „Paskutinė
Vytauto Mačernio diena“. Vaido-
tas Daunys savo pranešime Mačernį
lygino su kitais poetais. Saulius
Zukas aptarė meilės temas jo
kūryboje, o Petras Bielskis ie-
škojo teatralumo. Elena Bradūnaitė-
Aglinkienė pateikė savo tė-
vo Kazio Bradūno eilėraščius jau-
nystės dienų bičiuliui Vytautui
Mačerniui.

Lietuvių liaudies grafikos pa-
rodą Vilniuje surengė Lietuvos
tautinis muziejus, panaudodamas
iš kitų muziejų gautus septynias-
dešimt penkis tautodailininkų
medžio raizinius. Tai tik trečda-
lis saugyklose esančių senųjų tau-
todailininkų darbų. Juos dar prieš-
kario metais nepriklausomos Lie-
tuvos kaimuose surinko dailėtyrin-
inkas Paulius Galaunė ir krašto-
tyrininkas Pelikšas Bugailiškis
(1883-1965). Tai buvo daugiausia
XVIII-XIX š. tautodailininkų su-
kurti šventųjų paveiksai, kaimo
žmonių nusipirkti per atlaides.
Nemaža dalis parodai panaudotų
kūrinių yra anoniminiai arba turi
tik autorių inicialus. Autentiški
buvo tik darbinėškio Antano Vin-
kaus, biržiečio Tado Jurevičiaus
ir žemaičio Antano Grigalausko
darbai. Daug kūrinių jau turėjo
atnaujinimo žymes, bet buvo ir
dar restauratoriaus rankos ne-
paliestų. Beveik visi estampų siu-
žetai buvo susieti su Šv. Raštu,
Adomo ir Ievos, Kristaus gyvenimi-
mo motyvais, Kryžiaus kelio sto-
timis. Daugelis tų grafikos lakš-
tų turėjo maldos žodžių lenkų kal-
ba. Vienintelis pasaulietiškas siu-
žetas apėmė Vilniaus gaisrą. Jam
panaudota didelio lakšto erdvė

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.75%
180-364 d. term. ind.	3.75%
1 metų term. indėlius	4.25%
2 metų term. indėlius	4.25%
3 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.50%
2 metų GIC-met. palūk.	4.75%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.75%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:	
Asmeninės paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	1 metų 5.75%
2 metų 7.25%	
3 metų 8.00%	
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų 6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčių už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS, SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTREINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronto.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus



Lietuvių komandos dalyviai Kanados baltiečių golfo varžybose. Iš kairės: St. Podsaedeki, jn., dr. R. Saplys, V. Kaknevičius, dr. A. Mikėlenas, R. Šimkus, D. Vaičiūnas, A. Stauskas. Nuotraukoje trūksta G. Rusinavičiaus ir W. Ubeikos

SPORTAS

— Redaguoja SIGITAS KRASAUSKAS. —
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Klausimai, spręstiniai suvažiavime

Metinis visuotinis ŠALFAS-gos suvažiavimas įvyks 1993 m. lapkričio 13, šeštadienį, Klivlande, Ohio, Lietuvių namuose. Pradžią 11 val. ryto. Kaip patirtis rodo, visi klausimai susaityti darbotvarkės su sprendžiamais per vieną dieną. Anksčiau suvažiavimuose kalbėdavomės dvi dienas, ir nenustebkime, taip bus ir šį kartą. Norėtusi atkreipti dėmesį bent į keletą klausimų, kurie nebė prabėgomis, bet rimčiau būtų aptarti.

Atgavus nepriklausomybę, prasidėjo judėjimas tarp krašto ir išeivijoje gyvenančių lietuvių, ne labai organizuotas, ne labai tvarkingas. Pradžioje bet kokie nesklaidumai, kurie dažniausiai pasitaikydavo iš svečių pusės, būdavo atleidžiami, manant, kad čia tik pradžia bendravimo ir vėliau viskas išsilygins. Tačiau juo toliau, juo vis daugiau visokių atvejų pasitaiko...

Dėl abipusio sportininkų bendravimo reikėtų griežtesnės kontrolės – taisyklių. Jos pagidautinos iš Lietuvos vadovaujančių pusės. Nereikia kiekvieno asmens ar grupės į užsienį išleisti... ir be pinigų. Nors daugiausia sportininkai atvykę ne su mumis varžosi, tačiau visuomet išeivijos lietuvių pastato ir šelpėjų-gelbėtojų padėti. Reikėtų taip pat išvažiūjančių būtinai bent kiek paruošti, svarbu elgesys, sąžiningumas ir pan. ŠALFAS-gos vadovybė tokiais klausimais suvažiavime susidariusių nuomonių būtinai turėtų pasiūlyti Lietuvos sporto federacijai, LTOK, Kūno kultūros bei sporto departamentui ir kt., prašant juos atkreipti į tai dėmesį ateityje.

Suvažiavime reikėtų pakalbėti apie ŠALFAS-gos išeivijos sporto klubų santykius su pagrindinėmis Lietuvos sporto institucijomis ir išvadas pateikti sporto vadovams krašte. LTOK vadovybė, ŠALFAS-gos užklausta dėl Amerikoje ir Kanadoje surengtų pinigų Barcelonos olimpiečiams panaudojimo, niekad nėra atsakiusi į šį klausimą? LTOK paskyrimas Kanadai savo įgaliojimo, neatsiklausus ŠALFAS-gos vadovybės kandidato parinkime, nebuvo geras sprendimas. Praeityje ŠALFAS-gos suvažiavime Klivlande, 1992 m. lapkričio 7 d., su tokiu atstovu Kanadai paskyrimu nesutikta ir apie tai buvo oficialiai rašyta LTOK. Tačiau atsakymo į šį klausimą iš jų įstaigos negauta...?

Antra, Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamentas 1993 m. rugpjūčio 9 d. Vilniuje, suorganizavęs V-sioms PLS žaidynėms prarasti pasitarimus, nepranešė ŠALFAS-gai,

Ruošiamasi Lilehamerio olimpiadai

LTOK vadovai "Karolinos turo" komplekse surengė susitikimą-pašnekesį su sportininkais ir treneriais, kuriems bus pateikta atstovauti Lietuvai XVII-je žiemos olimpiadose. LTOK pirmininkas A. Povilūnas pranešė, kad bus premijuoti čiuožėjai, patekę į pirmąjį dešimtuką, o slidininkai ir biatlonininkai, užėmę 1-30 vietas. Pirmą-šeštą vietą užėmę čiuožėjai gaus nuo 10,000 iki 5,000 litų, septintą-dešimtą nuo 5,000 iki 3,000 litų. Slidininkai ir biatlonininkai, patekę į pirmąjį dešimtuką, bus premijuoti nuo 10,000 iki 5,000 litų, į antrąjį – nuo 5,000 iki 4,000 litų, į trečiąjį – nuo 4,000 iki 3,000 litų.

Nauja siuntinių pristatymo firma dabar priima siuntinius

SAVANORIŲ EKSPRESAS VOLUNTEER EXPRESS INC.

Jūsų siuntiniai nuo pat Lietuvos sienos iki jų pristatymo adresatui bus Lietuvos savanorių kariuomenės apsaugoje.

1. Siuntiniai paimami iš jūsų namų ir pristatomi pas jūsų gimines ar draugus Lietuvoje į jų namus.
2. Atvežtus į Klaipėdos uostą konteinerius priima SAVANORIŠKIOSIOS KRAŠTO APSAUGOS TARNYBOS (SKAT) Vilniaus rinktinės štabo (188-ta) kuopa, kuri ir apsaugos jūsų siuntinius savo sandėliuose.
3. Po to kuopos kareiviai jūsų siuntinius išveža ir išdalina po visą Lietuvą.
4. Kaina \$0.80 už svarą (įskaitant paėmimą ir pristatymą). Minimumas 25 svarai arba \$20. Maksimumo nėra.
5. Visi siuntiniai yra apdrausti \$100. Galite apdrausti didesnei sumai už 3% nuo draudimo sumos.
6. Specialių dežių nereikia, galite naudoti savas.

Dėl paėmimo ar smulkesnių informacijų skambinkite:
Toronto ir Mississaugos rajone Lilijai (905) 763-3586
Londono rajone Aldonai (519) 472-0073
arba Aleksui (519) 672-4944

Hamiltono ir Burlingtono rajone.....Adelai (905) 522-6633

SAVANORIŲ EKSPRESAS - VOLUNTEER EXPRESS INC.
356 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 2X9
Dirbame nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. – 6 v.v.
Tel. (905) 522-6633, FAX (905) 522-8846
Jūsų skambinimą tel. 1-800-263-4837 apmokame mes.
Galima skambinti iš visur 24 valandas per parą.



TOMAS PUKŠTYS, nuskradines lėti 281 pėdą ir 2 colius, tapo nauju JAV-bių rekordistu. Jis pakeitė Tomą Petranoffą, buvusį geriausią visų laikų Amerikos rekordininką. Nuotr. V. Sailer

– nuo 3,000 iki 1,000 litų. Tokios pat pinigų sumos bus įteiktos ir sportininkų treneriams.

LTOK olimpiečiams padidino ir stipendijas: iki 1994 m. kovo 1 d. V. Vencienė per mėnesį gaus 500, M. Drobajzko ir P. Vanagas – po 400, R. Panavas – 300 litų. Biatlonininkams – K. Strolienei ir G. Jaskinskiui kas mėnesį bus mokama po 350 litų. V. Štarolytei, R. Graznovui ir V. Pečiulevičiui – po 300 litų.

Olimpiečiai per olimpinės žaidynės dėvės gražią aprangą, kuri jau siuvama "Lelijos" fabrike.

"LS" informacija

Supainiojo skrydžio kryptis

Pasaulio akrobatinio skraidymo taurės varžybose Lietuvos lakūnui Jurgui Kairiui nepasisekė. Priešpaskutinio etapo varžybose Vokietijoje, stebint 8000 žiūrovų miniai, pasak užsienio agentūrų pranešimo, "jis supainiojo skrydžio kryptis ir už laisvąją programą gavo labai menką įvertinimą".

Apie šio žymaus Lietuvos lakūno Jurgio Kairio gabumus ir pirmąją pasaulio akrobatinio skraidymo taurės varžybose esamą rašę "Tėviškės žiburio"ose. Nuo artimiausio konkurso jis buvo "atsiplėšęs" net 15 taškų. J. Kairys – 41, P. Paris (Prancūzija) – 26, C. Schweizeris (Šveicarija) – 9, P. Besenyei (Vengrija) – 8. Šį kartą J. Kairys liko be įskaitinių taškų. Finalinės varžybos vyks lapkričio 18-22 d.d. Pompano Beach (Florida, JAV). Nors šiame etape nepasisekė, tačiau Lietuvos lakūnams Jurgis Kairys pirmąją su 41 tašku.

Golfo žinios

Kanados baltiečių golfo metinės varžybos įvyko 1993 m. rugpjūčio 22 d. "Pheasant Run" golfo aikštyne. Dalyvavo latviai, estai, suomiai ir lietuviai su 10-ties žaidėjų komandomis. Šešios geriausios pasekmės iš 10-ties buvo naudojamos išvedant komandos bendrą taškų skaičių laimėtojas nustatyti. Vadovaujantis šia sistema, tautybės laimėtojų vietomis pasiskirstė šitai: I v. lietuviai – 498 tšk., II v. latviai – 520, III v. estai – 526 ir IV v. suomiai – 532 taškai.

Lietuviams atstovavo ir taškus pelnę: dr. A. Mikėlenas 79, D. Vaičiūnas 79, R. Šimkus 80, V. Kaknevičius 85, A. Stauskas 85, G. Rusinavičius 90, W. Ubeika 91, dr. R. Saplys 94 ir St. Podsaedeki, jn. 99. Perinamoji taurė įsteigta 1968 metais teko lietuviams.

Europos čempionas

Anksčiau buvom rašę apie Vitalijaus Karpačiausko pareiškimą, kad jis nežada dalyvauti Europos žemyno bokso varžybose (Turkijoje, rugėžio mėn.). Prisimenant jo laimėtą sidabro medalį š.m. gegužės mėn. Suomijoje, Temperes mieste įvykusiose pasaulio bokso pirmenybėse, atrodo būtų nerimta nešmėginti jėgų ir šiame čempionate? Vis dėlto, pakeitęs savo ankstesnį nusistatymą, jis dalyvavo ir tapo Europos čempionu iki 67 kg svorio kategorijoje. Sveikintinas 27 metų amžiaus boksininko apsisprendimas dalyvauti čempionate, taip pat, visa Lietuva ir lietuviai, kur jie begyventų, didžiuojasi šio vyro pasiekimu. Tai jau penktas lietuvis, iškovojęs Europos čempiono titulą: Algirdas Sočikas (1953, 1955), Ričardas Tamulis (1961, 1963, 1965), Danas Pozniakas (1965, 1967, 1969), Juozas Juocevičius (1971) ir šį kartą panevėžietis Vitalijus Karpačiauskas.

Skautų veikla

• Spalio 16-17 d.d. tėvų komitetas ir tūntininkai turėjo puikią darbo išlylą "Romuvų". Dalyvavo 25 tūntininkai. Pasiskirstę grupėmis, išvalė visas pastovykles bei iškirto daug medžių, praplėsdami pastovykles. Taip pat išjungė vandens sistemą žiemai.

• Spalio 31, Kapinių lankymo dieną Toronto skautininkai-kės aplankė mirusiųjų skautininkų kapus, uždegė žvakutes, susikauptė maldoje.

• "Romuvos" stovyklavietei p.p. Jauniai padovanojo drabužių džiovintuvą. Valdyba nuoširdžiai dėkoja. M.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **40**

MOKA:

- 3.75% už 90 dienų term. indėlius
- 3.75% už 6 mėnesių term. indėlius
- 4.25% už 1 m. term. indėlius
- 4.25% už 2 m. term. indėlius
- 4.50% už 3 m. term. indėlius
- 5.00% už 4 m. term. indėlius
- 5.25% už 5 m. term. indėlius
- 4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 4.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
- 4.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
- 3.00% už OHOSP (variable rate)
- 2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
- 3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
- 1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.
- 2.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 8.50%
- už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
- 1 metų 5.75%
- 2 metų 7.00%
- 3 metų 7.75%
- (fixed rate)
- su keičiamu nuosimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 6.00%
- (variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Paskolas: (Line of Credit) ir antreji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 98 milijonus dolerių



Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operatos).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149



Expect the best.

DAIVA DALINDA, BBA,

Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West,

Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713



EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS

TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikoliame į naujas patalpas – prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta RUE LEGER gatvėje neveiks nuo gegužės 15 d. Paketų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro **TIK TREČIADIENIAIS**. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimumas 2 kg, arba \$10.00.
Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas 937-9898

Vytas Gruodis Jr.

SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietai, bilietai, drauda.
Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nupigintos kainos sezono pabaigai

Kelionės į šiltus kraštus geriausiomis kainomis

ALGIS MEDELIS trečiadieniais 11-17 val.

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pirm. K. Campbell pavaduotojas Jean Charest – Kvebeko Sherbrooke ir Elsie Wayne – buvusi Saint John burmistrė N. Brunswicke. Netekusi daug savo atstovų, NDP socialistų vadovė Audrey McLaughlin vis dėlto nebuvo išstumta Jukone. Išrinkti abiejų partijų atstovai – ir konservatoriai, ir NDP socialistai – dabar prarado partijos teises Kanados parlamente. Joms išlaikyti ir gauti reikia minimalaus dvilikos atstovų skaičiaus.

Abejonių kilo ir dėl liberalų vado J. Chretienio išrinkimo. Mat jis 1963-86 m. kandidavo į Kanados parlamentą visada būdavo prancūziškojo Kvebeko St. Maurice apylinkė. Pasitraukęs iš politikos 1986 m., J. Chretienas parlamentą grįžo 1990 m., laimėjęs papildomus rinkimus N. Brunswicke Beausejour apylinkėje. Šiems rinkimams jis vėl pasirinko savo senąją St. Maurice apylinkę, nors ten jo laukė pirmąjį separatistinio Kvebeko bloko varžovas. Rinkiminių metu J. Chretieniui buvo pažarta priekaištų, kad jis yra prancūzų išdavikas, trukdęs Kvebeko ir jo specialųjų teisių įjungimą Kanados konstitucijon.

J. Chretienas buvo išrinktas, bet džiaugtis neturėjo kuo. Mat jo liberalai susilaukė skaudaus smūgio iš L. Bouchardo separatistinio Kvebeko bloko. Kanados parlamente Kvebekas turi 75 atstovus, kurių net 54 teko Kvebeko blokui. Be to, rinkimus ten laimėjo konservatoriai Jean Charest ir į partijas oficialiai neįjungtas Gilles Bernier. Tad pats J. Chretienas ir jo liberalai iš Kvebeko Kanados parlamente išsikovojo tik 19 vietų. Liberalų tvirtovė šiuose rinkimuose tapo 99 vietos parlamente turinti angliškoji Ontario provincija. Jas visas laimėjo liberalai, išskyrus vieną, nusineštą Reformų partijos. Liberalai tapo ir vieninteliai Kanados partija, turinčia savo atstovų visose provincijose.

Sėkmė lydėjo ir P. Manningo Reformų partiją, nors ir nesugebėjusią plačiau išsivertinti iš Vakarų Kanados. Britų Kolumbijoje parlamentą buvo išrinkti 24 jos atstovai, Alberto – 22, Saskatchewan – 4, Manitoboje ir Ontario provincijoje – tik po vieną. Reformininkams dar tolimes kelias iki visą Kanadą apimančios partijos, net ir dabar, kai partinį pripažinimą parlamente prarado progresyvieji konservatoriai ir NDP socialistai. Su 52 atstovais P. Manningui turbūt neteks tapti opozicijos vadu Kanados parlamente. Juk į šį postą taikosi ir L. Bouchardas, su savo separatistiniu Kvebeko bloku turintis 54 atstovus.

Balsų perskaičiavimas gali nežymiai pakeisti parlamentą išrinktų atstovų partinį pasiskirstymą, bet stebuklo sunku tikėtis. Liūdniausia, kad šios dvi dabar jau oficialiai pripažintos partijos negali pakeisti partines teises praradusių konservatorių ir NDP socialistų. Jos daugiau yra vietinio pobūdžio sąju-

džiai: reformininkai – stiprūs dviejose Vakarų Kanados provincijose, o separatistinis Kvebeko blokas – tik šioje prancūziškoje provincijoje, kitose net neturėjęs savo kandidatų. Tad iš tikrųjų ji yra tik vietinė Kvebeko partija, o vietinės provincinės partijos turėtų ribotis provincijų parlamentais. Atrodo, įstatymo planuotojai nebuvo numatę paliktos spragos. Kas gi galėjo tikėtis, kad separatistinis Kvebeko blokas, išrinktas tik šioje provincijoje ir siekiantis jai nepriklausomybės, galės tapti pagrindine opozicija visos Kanados parlamente?

V.Kst.

Dail. Raimundas Rikėvičius, buvęs torontietis, ilgą laiką praleidęs Lietuvoje, grįžęs į Kanadą ėmėsi iniciatyvos įsteigti Baltijos kraštų ir Rytų Europos kultūros ir meno centrą. Tam pritarimą ir pradžią tuo reikalu kreiptis į Kanados valdžią iniciatoriui yra davusi Lietuvos dailininkų sąjunga, vadovaujama A. Biguzo. Taipgi Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija specialiu raštu Kanados valdžiai pareiškė, kad toks centras padėtų kultūriniam abiejų šalių bendradarbiavimui.

Tryliktoji metinė susipažinimo su tautžudyte (Holocaust) savaitė Torontose įvyks lapkričio 4-16 d. Programa išdėstyta sinagogose, šventovėse, bendruomenių centruose, viešose bibliotekose bei auklėjimo institucijose. Bus paskaitos, diskusijos, vaidinimai, filmai, atspindintys tautžudystės rūpesčius. Kalbės žymūs akademikai iš JAV ir Kanados. Lapkričio 16 d., 8 v.v. Shaarei Shomayim Congregation patalpose, 470 Glencairn Ave. kalbės Baruch Goldin tema "Jaunimo sąjūdis Vilniaus gėte". Bus paliesta ir žydų gelbėjimo veikla. Daugiau informacijų teikia Pnina Spetgang, Holocaust Remembrance Committee, tel. (416) 635-2883 ext. 144. Inf.

Patikslinimas. "T2" 1993 m. 43 nr. skyriuje "Lietuviai pasaulyje" išspausdinta žinutė apie Maspeth'o lietuvių parapiją vardu "Viešpaties atsimainymo"; turi būti "Viešpaties atsimainymo" (Transfiguration). – Tame pačiame nr. straipsnyje "Ką skelbia vokiečiai?" išspausdinta "Mittelungen aus baltischen Leben, turi būti "baltischem".

Keturiasdešimt metų moterų draugijai

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos moterų draugija š.m. spalio 17 d. Torontose Lietuvių namų didžiojoje salėje atšventė savo rūpestingo darbo 40-ties metų sukaktį. Gražiai suorganizuota kultūrinė programa, didžioji salė gausiai užpildyta svečiais.

Sukaktyvinę programą pradėjo M. Sukauskienė, nurodyma šio minėjimo prasmę ir reikalingumą. Invokaciją sukalbėjo parapijos klebonas kun. P. Dilys, apibūdindamas organizuotų moterų reikšmę parapijose ir žmonijoje. Svečių susilaukta ir iš kaimyninių katalikų parapijų. Apsilankė Anapilio parapijos klebonas kun. J. Staškus, dr. Juozas ir Angelika Sungailos ir kiti svečiai.

Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. J. Staškus sukalbėjo prasmingą maldą. Sveikino išeivius lietuvių liuteronų vyskupo padėjėjas kun. A. Žilinskas. Vertingomis mintimis pasveikino KLK moterų dr-jos centro valdybos pirm. A. Sungailienė, KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus vardu pirm. A. Augaitienė. Ilgametė moterų tarybos narė Ieva Adamavičienė savame žodyje apžvelgė moterų dr-jos atliktus darbus.

Išganytojų parapijos tarybos pirm. E. Steponas sveikino ir išreiškė didelę padėką moterų draugijos valdybai už nuosirdų ir sėkmingą bendradarbiavimą. Jis perskaitė ir raštu gautus sveikinimus. Entuziastingai buvo sušildytas išeivijos evangelikų liuteronų vyskupo H. Dumpio sveikinimas. Taip pat buvo sveikinimas iš Čikagos Reformų moterų draugijos pirmininkės H. Diličienės. Prieš išvykdamas į Šventąją Žemę Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, prisuntė malonų sveikinimą.

Keturiasdešimties metų proga moterų draugija pakvietė vargonininką Petrą Šturmą talkinti meninei programai. Vargonininkas bendradarbiauja su "Aro" choru, tai jis ir sutarė, kad "Aros" dalyvautų sukaitytiname renginyje. Choras atliko turtingą lietuviškų dainų programą, už kurią moterų draugija nuosirdžiai dė-

TORONTO

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba dėkoja p.p. Maziliauskams iš Kalgario už \$5,000 auką, paskirtą iš Antano Janeliūno palikimo.

Dr. Rasa Maželkaitė Kanados lietuvių archyvo-muziejaus vedėja lapkričio mėnesį praleis Lietuvoje, dėstydamą universitete. Per tą laiką muziejus bus atidarytas lankytojams tik sekmadieniais 10.30 v.r. iki 3 v.p.p.

Inf. **Metinis KLK kultūros draugijos "Žiburiai", "Tėviškes žiburiai"** leidėjo, susirinkimas įvyko spalio 28 d. laikraščio patalpose. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. J. Staškus. Susirinkimą atidarė valdybos pirm. R. Sakalaitė-Jonaitienė, ypač pasidžiaugdama jauniosios kartos jame dalyvavimu, ir pakvietė pirmininkauti V. Mažeiką bei sekretoriauti V. Krikščiūną.

Valdybos pranešimą padarė R. Sakalaitė-Jonaitienė, išdėdė – A. Simonėlienė, redakcijos – J. Andrusis, spaustuvės – V. Balčiūnas. Revizijos akta skaitė V. Montvilas.

Rotacine tvarka į valdybą perrinktas dr. S. Čepas ir naujai išrinktas A. Rašymas, ir revizijos komisiją – St. Prakas. Kadencija valdyboje buvo pasibaigusi Antano Bumbulio, kuris atsisakė kandidatuoti. Pastarasis daugelį metų buvo valdybos narys, ilgiausiai joje ejo vicepirmininko pareigas ir rūpinosi spaustuvės reikalais.

Tremtinio žmona, ūkininkaujanti atgautame 20 ha ūkyje už paramą įsigyti traktorių siūlo Lietuvai lankantiems globą ir nemokamas atostogas gražioje sodyboje. Rašyti: Marijona Jonaitienė, Raninės km., Gerdžiūnų paštas, Šakių raj., Lietuva.

Dėl Lietuvos pilietybės. Lietuvos respublikos piliečio pažymėjimai nuo 1993 metų liepos 1 d. nebegalioja. Asmenys, norintys įsigyti L.R. pasus, yra raginami atsiųsti sau užduotą voką (ne mažesnę kaip 15 cm x 12 cm), su priklijuotais atitinkamais pašto ženklais, į Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8. Jums bus suteikta smulki pasų įsigijimui informacija ir anketos.

koja. Taip pat dėkoja choro dirigentei L. Marcinkutei ir pianistei J. Myers.

Darbinga ir rūpestinga moterų draugijos pirmininkė V. Steponienė dėkoja visiems renginio bendradarbiams už rūpestingai atliktus darbus.

L. Girinis-Norvaiša

Kanados lietuvių kunigų suvažiavimas įvyko spalio 27, trečiadienį, Prisikėlimo parapijos patalpose, Torontose. Dalyvavo tik 8 kunigai. Daugelis dėl senatvės nebeatvyksta. Pranešimą apie religinę padėtį Lietuvoje padarė kun. dr. V. Skilandžiūnas, o jį papildė kun. P. Šarpnickas, OFM. Buvo pristatytas naujasis KLK vienybės narys kun. Vytautas Volertas. Po diskusijų įvairiais klausimais ir maldų suvažiavimas buvo užbaigtas pietumis.

Mirusiųjų prisiminimo diena

Kapinių lankymo dieną, spalio 31, Šv. Jono lietuvių kapinės Anapilyje, Mississaugoje, susilaukė gausių lankytojų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono ir kitų vietovių.

Artimieji mirusiuosius prisiminė kapus papuošdami vainikais bei gėlėmis, uždegdami žvakutes ir susikaupdami maldoje. Kapinėse jau palaidota daugiau kaip 2000 tautiečių.

Lietuvos kankinių šventovėje, pilnutėlėje maldininkų, Mišias už mirusiuosius atnaušavo kun. J. Staškus, kun. A. Simanavičius, OFM, kun. K. Kaknevičius, kun. E. Jurgutis, OFM, ir kun. V. Volertas. Pamokslą pasakė kun. J. Staškus, išskelbdamas mintį, kad kapinės nėra mirusiųjų miestas. Tiems, kurie tiki, tikrosios mirties nėra. Tarp mirusiųjų anapus ir gyvųjų šiaip maldos vyksta gyvas bendravimas.

Per Mišias giedojų parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo, taip pat solo giedotojų sol. Slava Žiemelytė.

Ta proga KLK moterų draugijos Anapilio parapijos skyriaus valdyba, vadovaujama Albinos Augaitienės, surengė gausią pasižymėjusios keramikės Valentinos Balsienės keramikos, aukso, sidabro bei gintaro kūrinių ir Vytauto Maco paveikslų parodą. Atidarymo žodį tarė kleb. kun. J. Staškus, pažymėdamas, kad menas yra dieviškos kūrybos atspindys. Parodos rengėjoms, kun. J. Staškui ir visiems atidarymo dalyviams padėjo J. Balsienė. Visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir skanėstais.

Didžiojoje Anapilio salėje visus kapinių lankymo dalyvius per visą dieną valgydino Anapilio moterų būrelinio narės, vadovaujamos Reginos Celejewskos.

Autoakštėje bei kapinėse tvarką prižiūrėjo Toronto Vlado Putvio kuopos šauliai. A.

Metinė "Tėviškes žiburių" numerata oro paštu – 110 dolerių višuos pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

GINTARAS EXPRESS

Sveikiname su artėjančiomis šventėmis!

1968 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 3K9
Tel.: (416) 604-4400 FAX (416) 604-9748
Darbo val.: pirm.-penkt. 10-19, šeštad. 10-16

Švenčių proga pradžiuoginkite artimuosius Lietuvoje. Skubėkite siųsti siuntinius per mus!

Šventinis siuntinys S1 - 30 kg - \$185	Šventinis siuntinys S2 - 15 kg - \$105
1. Rūkyta dešra 1 kg	1. Rūkyta dešra 1 kg
2. Rūkyta nugarinė 1 kg	2. Rūkyta nugarinė 1 kg
3. Rūkytas viščiukas 1 vnt.	3. Rūkytas viščiukas 1 vnt.
4. "Primo" daržovių aliejus 3 lt	4. "Primo" daržovių aliejus 3 lt
5. "Primo" makaronai 4,5 kg	5. "Primo" makaronai 2x900 gr
6. Cukrus 4 kg	6. Cukrus 2 kg
7. Miltai 4 kg	7. Miltai 2 kg
8. Sviestas 1 kg	8. Sviestas 1 kg
9. Tirpi kava 100 gr	9. Malta kava "Amaretto" 230 gr
10. Malta kava "Amaretto" 230 gr	10. Kavos balintojas 450 gr
11. Kavos balintojas 450 gr	11. Angliškas šokoladas 200 gr
12. Angliškas šokoladas 400 gr	12. Delikates, obuolinis sūris 250 gr
13. Delikates, obuolinis sūris 250 gr	13. Sausos mielės 3 pok.
14. Konservuoti ananasai 450 gr	14. Aguonų vyniotinis 1 vnt.
15. Sausos mielės 3 pok.	
16. Švieži bananai 2 kg	
17. Švieži apelsinai ar mandarinai 2 kg	
18. Šampanas 1 but.	
19. Aguonų vyniotinis 1 vnt.	
20. Šakotis 2-2,5 kg	

Galimi priedai prie siuntinių. Šventiniai siuntiniai jūsiu artimiesiems bus pristatyti per 5-10 dienų. Siuntiniai lietuvių bus išsiunčiami: spalio 22 ir 29, lapkričio 5, 12, 19 ir 26, gruodžio 3 ir 10 dienomis. Siuntiniai lietuvių bus išsiunčiami: spalio 20 ir 27, lapkričio 3, 10 ir 17 dienomis.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamiltono: Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966
Londono: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

Laukiame Jūsų.

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

Naujas adresas
1553 Hurontario Street, (i pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S. Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus
1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

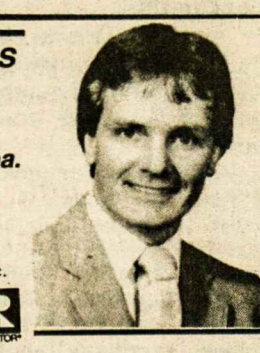
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybė Lietuvoje:
Gedimino pr. 26-217
Vilnius 2600
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68



Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų
vertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616



LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių
• Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
• Elektrines virkklas, indų plovimo mašinas • Šalimo mašinas,
džiovintuvus • Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.
Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronte
(Nemokamas atvažiavimas ir kainavimas.)

Century 21 DRESHER Ltd. Real Estate Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į
Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba-patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

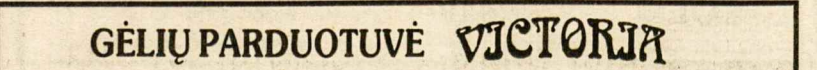
DRAUDA – INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122



Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6



Angelė Šalvaiitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428



416 Roncevalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiamės gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

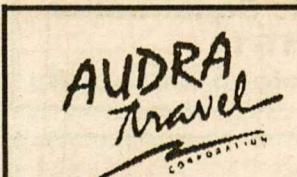
Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS



**Nuo 1979 m. veikiantis
Kanadoje profesionalus,
lietuviškas kelionių biuras
kvečia keliauti kartu!**

- * Geriausios kainos. Patogiausias oro linijos
 - * Priimami užsakymai 1994 m. kelionėms į Lietuvą
 - * Galite išsirinkti kelionę į Vilnių mokant tik \$90 į mėnesį
- Prašykite informaciją.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:
• Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą • Sveikatos ir kelionių draudimus • Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms • Keliones lėktuvais bei traukiniais • Keliones pramoginiams laivams • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus • Keliones į sveikatingumo sanatorijas
Pensininkams nuolaida
VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)



**PUIKI KELIONĖ
LIETUVIŠKOMS ŠEIMOMS!**
7 dienos į Karibų salas ar Aliaską
nauju Amerikos šeimų laivu.

- Nepamiršamos atostogos vaikams, tėvams, seneliams
- Vieta šeimų susitikimams ir jubiliejams
- Nesezoninėmis datomis vaikai nuo 2-17 metų amžiaus nemokamai
- Kaina suaugusiems nuo \$845 (JAV)
- Laivas labai populiarus, siūlome pasinaudoti proga ir Jums praleisti atostogas kartu su šeima
- Vietų skaičius ribotas, planuokite atostogas dabar, ir skambinkite tel. 533-8443

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pirmosios Komunijos pamokoms vaikus užregistravusių tėvų pasitarimas su sesele Loretą bus lapkričio 7, ateinančią sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių klebonijoje.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyriaus susirinkimas įvyks lapkričio 14, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodu salėje.

— Kanados lietuvių muziejus Anapilyje patalpose yra naujai įrengta ir sutvarkyta biblioteka. Kviečiame ją naudotis. Muziejaus lankymo valandos: sekmadieniais — nuo 10.15 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais — nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— St. Michael's College School Toronte yra visiškai nuo valdžios nepriklausoma gimnazija, kuri remiasi tėvų metiniais mokesčiais ir bazilijonų mokytojų pasiaukojimu. Tėvams, norintiems, kad jų sūnūs gautų gerą katalikišką auklėjimą, verta šia gimnazija susidomėti. Ši rudenį bus jau priimami prašymai norintiems stoti į 9-tąjį skyrių ateinančiais metais. Tuo tikslu rengiami du gimnazijos apžiūrėjimo vakarai (Open House). Pirmasis vakaras bus lapkričio 25, ketvirtadienį, 7.30 v.v., o antrasis — lapkričio 30, antradienį, 7.30 v.v. Dėl išsamesnių žinių prašome skambinti gimnazijon tel. 653-3180. Gimnazijos adresas: 1515 Bathurst Street, Toronto, Ontario M5P 3H4.

— Mišios lapkričio 7, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Konstantiną Vaiciūną ir Vaiciūnų mirusius, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Sofiją Ulbinienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos šventovėje — lapkričio 7 d., 11.15 v.r. Po pamaldų bus moterų draugijos susirinkimas parapijos salėje. Kviečiame moteris dalyvauti.

— Parapijos taryba savo posėdyje š. m. spalio 27 d. svarstė lietuvių liuteronų ir reformatų, gyvenančių Kanadoje, dvasinį aptarnavimą. Parapijos taryba susirūpinusi tais, kurie gyvena už Toronto ribų, kur nėra organizuotų parapijų. Įvairiose vietovėse gyvenantys lietuviai evangelikai prašomi susisiekti su Toronto liuteronų parapijos pirmininku Ernestu Steponu šiuo adresu: 310 Rathburn Road, Islington, Ont. M9P 2L8, tel. (416) 622-5896, kad parapijos taryba organizuotų tolimesnėse vietovėse gyvenančius tikinčiuosius.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 125 asmenys. Budėjo LN valdybos sekretorė dr. Gina Gintauskaitė.

— Dr. Valdas Samonis šiuo metu lankosi Lietuvoje ir dalyvauja Lietuvos žemės ūkio akademijos surengtoje tarptautinėje žemės ūkio ekspertų konferencijoje. Grįžęs į Toronto, lapkričio 7, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Lietuvių namuose darys panašią temą "Lietuvos ekonomija ir žemės ūkis, praėjusių metų po valdžios pasikeitimo". Rengia LN kultūros komisija.

— Visuomeninės veiklos komiteto posėdis — lapkričio 4 d., 6 v.v. — Lietuvių namų valdybos posėdis lapkričio 4 d., 7.30 v.v.

Aukos Slaugos namams

\$100 — A. Valius. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Anapilio autoaikštės vajui

aukojo: \$100 — A. D. Jankūnai; \$50 — A. K. Ratavičiai. Iki šiol surinkta \$23,595.24.

ISNUOMOJAMSI "Vilniaus" rūmuose butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronte

SKRENDU Į LIETUVĄ lapkričio viduryje. Galia į Lietuvą nuvežti vaistus, laiškus, dokumentus ir pan. Skambinti Vytui Kairiui tel. (905) 643-3334.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu — sausomis putomis. Laimas išdžina per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

Toronto Lietuvių namų TRADICINIS KONCERTAS

įvyks 1993 m. lapkričio 14, sekmadienį, 2.30 val. po pietų, Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje.

MUZIKINĖ PROGRAMĄ atliks: **Jonas Govėdas** — pianistas, **Rūta Melkienė** — smuikininė, **Tomas Regina** — fleitistas. Po koncerto — kavutė su pyragais.

Įėjimas — \$7 asmeniui. Bilietai gaunami LN raštiniėje tel. 532-3311 ir prie įėjimo.

Maloniai kviečia dalyvauti Toronto ir apylinkių lietuvius — Toronto Lietuvių namai

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti
Prisikėlimo parapijos salėje (1021 College St.), rengiamame

šokių vakare
Las Vegas Fiesta
monte carlo

Lapkričio 6, šeštadienį, 7 v.v. iki 1 v.r.

Gros "The Haircuts" orkestras.
Įėjimas — \$15 su šiltu bufetu (bufetas veiks nuo 7 v.v. iki 9.30 v.v.)
Visos pajamos — "Atžalynui".

Bilietai numeruoti — gaunami pas Birutę Batraks tel. 271-1640

"Kviečiame visus!"
Iki pasimatymo!

"Atžalynas"

Žuvusių Kanados karių prisiminimo diena — lapkričio 11. Iškilė prie Toronto senosios rotušės prasidės 11 v.r. ir truks maždaug vieną valandą. Vainikų padėjimas — 10.30 v.r.

Metinis Toronto Maironio mokyklos tėvų susirinkimas įvyks mokyklos patalpose lapkričio 13 d., 9.15 v.r. Kviečiame gausiai atsilankyti išklausti pranešimų ir dalyvauti diskusijose apie mūsų lietuviškos mokyklos ateitį. Vedėja

Toronto Maironio mokykla nuoširdžiai dėkoja dail. J. Bakui už \$100 auką.

Mergaičių vokalinio ansamblio "Pastoralė" iš Kauno, vadovaujamo N. Jautakienės, koncertas įvyks Prisikėlimo parapijos šventovėje lapkričio 28 d., 4 v.p.p. Visi maloniai kviečiami atvykti ir pasigrožėti ansamblio pasirodymu.

Šis mergaičių ansamblis buvo įsteigtas Nijolės Jautakienės 1979 metais. Tada ji sutelkė 16 dainininkių, 13-17 m. amžiaus. Ansamblio tikslas — keisti mergaičių pasaulėžiūrą, formuotą tuometinėje komunistinėje mokykloje ir muzikos pagalba priartinti klausytojus prie Dievo. Dabar chorą sudaro 40 mergaičių, kurios dalyvavo ir Lietuvos atgimimo kultūrinėje bei politinėje veikloje. Koncertą rengia Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys Toronte. Inf.

Šokių vakaras, organizuojamas Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūrio, įvyks š. m. lapkričio 27 d., 6 v.v., Lietuvių namuose. Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

SKLIS valdyba

PARDUODAME Kauno centre 3, 4 ar 5 kambarių butus. Įrengti pagal vakarietišką standartą. Skambinti tel. 416-231-2054 Toronte.

PARDUODU AUTOMOBILĮ 1985 Toyota Celica, įvažiuotą 280,000 km, mechaniška gerai veikianti, \$950 (uncertified). Skambinti vakarais tel. 614-7736.

REIKALINGA vidutinio amžiaus vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir padėti namų ruošos darbuose. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 886-6963.

ISNUOMOJAMSI vienam asmeniui vieno miegamojo butą rūsyje, Scarleto Rd. rajone. Atskiras įėjimas. Kaina — \$325 mėnesiui. Skambinti tel. 604-1292.

ĮMOKĖJUS PINIGUS Į PASLAUGOS "RŪTA" sąskaitą, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo gimines, draugus, senelius ir vaikus namais šiais produktais: šviežia skerdiena 50 kg \$165, rūkytos mėsos gaminiai 20 kg \$165, sauso maisto rinkinys 50 kg \$165. Perduodu pinigus iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Užsakovui pagaiduojant, gavėjas gali gauti per 3 dienas. Maisto užsakymai pristatomi į namus. Teirautis nuo 9 v.r. — 11 v.v. tel. 416-536-4742. Adresas: 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

MONTREALQUE

Kun. Izidorius Sadauskas, SDB, išbuves apie mėnesį šiame krašte, grįžta į Lietuvą. Jis yra Šv. Jono Bosco parapijos Vilniuje klebonas ir šiuo metu rūpinasi šventovės ir kitų parapijos pastatų statyba.

Lietuvių kalbos kursai, pirmą kartą surengti prie Montrealio liutauistinės mokyklos, vyksta gana sėkmingai. Kursantai — lietuvių kilmės asmenys, nebe kalbantys lietuviškai, ir mišrių šeimų antrosios pusės nelietuviškos kilmės. Į šiuo kursų yra užsirašę trylika asmenų.

"Rūtos" klube spalio 20 d. buvo rodoma kita vaizduojant iš popiežiaus lankymosi Lietuvoje. Ši kartą — popiežiaus Mišios Kryžių kalne ir popiežiaus lankymasis Šiluvoje — Bazilikoje ir koplyčioje. Nors šios vaizduojamos trukmė dvi valandos su trupučiu, bet žiūrovai ištiesai sekė su dideliu dėmesiu.

A.a. Kazimieras Smilgevičius, 81 m. amžiaus, mirė spalio 23 d. Po gedulinio pamaldų AV šventovėje spalio 27 d. kūnas sudegintas. Liūdi žmona, du sūnūs su šeimomis ir kiti artimieji. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.
MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	5.00%	Taupymo — special.	1.75%
Certifikatus 2 m.	5.50%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.00%	Taupymo — kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.25%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	5.25%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	5.75%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP — 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Neklin. turto:		asmenines — nuo	6.75%
1 metų	6.50%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stanguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

HOMELIFE **MARIJANA MCKINNON**
Realty One Ltd.
Patarnavimas, išsipareigojimas, patogumas
— Nemokamas namo įvertinimas
— Skoliname vaizduojamos apie pirkimą ir pardavimą namų. Gauname smulkia informaciją, jei namo pirkimui vartojate savo RRSP, arba skubiai parduodant.
— Imigrantams informacija apie pirkimo paskolas.
Speciali pasiūla. Po to, kai nam tarpininkaujant pardavėte savo namą, gaunate nemokamą per mus pirkto naujo jūsų namo apžiūrėjimą (Home Inspection), atliekamą Baltic Construction
Tel. (416) 763-5161
2261 Bloor St. W. Toronto, Ontario M6S 1N8

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
■ atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių ■ staliaus darbai ■ vidaus sienų įdėjimas ■ dažymas ■ elektros (vedimai) ■ vandentiekio sistemos (vedimas) ■ stogai ■ įvairūs cemento darbai ■ kiemų sutvarkymas ■ priepilaukos ■ garažai ■ tvoros ■ medžių pjovimas ■ virtuvės, vonios remontas ir apdaila ■ rūšių įrengimas ■ šildymo ir vėsinimo sistemų (vedimas) ■ plytelių įdėjimas ■ pataisymai ir pritaikymai pagal inžinierių ir senelių poreikius. ■ 16 metų patirtis
■ Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.
Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

DAR TURIME PILNUS KOMPLEK-

TUS: Lietuvių enciklopedijos 37 t., Encyclopaedia Lituanica, 6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kainą — 60-80 ct. už svarą. Teirautis: J. Kapočius, P.O. Box 752 Cotuit, MA 02635, tel. 1-508-428-6991.

NORINTYS IŠGYTI dailininkės ELYTĖS BALKYTĖS-ZUBIENĖS spalvotus paveikslus "Lietuvių tautiniai kostiumai", kurie buvo išstatyti muziejuje per Anapilio parapijos šventę, prašoma kreiptis į muziejaus vedėją dr. Rasą Mažeikaitę tel. (905) 566-8755.

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West,

Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Res.: (416) 231-4937

Fax (416) 231-6993

Perkant ar paruošiant namą, prašau kreiptis į mane. Pirkėjai ir namai suvedami (Home Match) kompiuterio pagalba iki namas bus paruoštas ar pirkėjas jį nusipirks. Asmeninė raštiška garantija, kad viskas bus atliktas kaip buvo prižadėta. Nemokamas namų įvertinimas.



Teodoras (Ted) Stanulis